БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 175 (19.846). • 1987 йил 31 июль, жума • Баҳоси 3 тийин.

Совет—Сурия экипажининг парвози тугади

Космонавтлар Александр Викторенко, Александр Лавейкин ва Муҳаммад Форис Ерга қайтиб тушдилар

ТАСС ахбороти

1987 йил 30 июль куни Москва вақти билан соат 5 дан 04 минут ўтганда Александр Викторенко, Александр Лавейкин ва Сурия Араб Республикасининг граждани Муҳаммад Форисдан иборат халқаро экипаж киши бошқарадиган «Мир» комплекси ичида биргаликдаги тадқиқот ва экспериментлар программаси бажарилиб бўлинганидан сўнг Ерга қайтиб тушди. Юрий Романенко билан Александр Александров «Мир» илмий-тадқиқот комплекси ичида учишни давом эттирмоқдалар.

«Союз ТМ-2» кемасининг туширилувчи аппарати Совет Иттифоқи территориясининг белгиланган райони — Орқалиқ шаҳридан 140 километр шимоли-шарқда ерга қўнди.

Космонавтлар Викторенко, Лавейкин ва Форис Ерга қўнгач, ўзларини яхши ҳис этяптилар.

Халқаро экипаж киши бошқарадиган «Мир» комплекси ичида Совет Иттифоқи билан Сурия олимлари ва мутахассислари тайёрлаган ҳамда катта илмий, халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган қўшма тадқиқот ва экспериментлар программасини тўла-тўкис бажарди.

Сурия табиий ресурсларини тадқиқ этиш ва атроф-муҳитни ўрганиш мақсадида Сурия территорияси ҳамда қирғоқбўйи акваторияси визуал ва асбоблар воситасида кузатилди, съёмка қилинди. Ер атмосферасининг юқори қатламлари ва ионосферадаги физик жараёнлар тўғрисида кўпдан-кўп маълумотлар олинди.

Микрогравитация шароитларида характеристикалари яхшиланган турли материаллар олиш технологиясини янада такомиллаштириш борасида бир қанча экспериментлар бажарилди. Биологик актив моддалар ва дори-дармонларни электрофорез усули билан парчалаш ва тозалаш борасидаги ишлар бажарилди.

Халқаро экипаж одам организмининг вазнсизлик шароитига мослашиш хусусиятларини ўрганиб боришни кўзловчи медицина тадқиқотлари комплексини бажарди.

Космонавтлар Юрий Романенко, Александр Лавейкин, Александр Викторенко, Александр Александров ва Муҳаммад Форис бутун учиш мобайнида тўла ҳамжиҳатлик билан юксак профессионал маҳорат даражасида ишладилар.

Совет ва Сурия космонавтлари орбита бўйлаб муваффақиятли учганликлари Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикасининг муттасил ривожланиб бораётган кўп қиррали ҳамкорлиги йўлида қўйилган янги муҳим қадамдир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг Зеленоград шаҳрида бўлиши. Суратда: суҳбат пайти.

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ЗЕЛЕНОГРАДДА БЎЛИШИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев 29 июль куни Москва областининг Зеленоград шаҳридаги электрон саноати илмий марказида бўлди. У машинасозликда, металлсозликда, халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида, шунингдек космик фазо тадқиқотларида қўлланиладиган замонавий электроника буюмлари ва ҳисоб техникаси воситаларининг намуналари билан танишди.

СССР электрон саноати министри В. Г. Колесников катта илмий ва саноат маркази Зеленоградда интеграл схемалар: микропроцессорлар, эслаб қолувчи қурилмалар ва бошқа приборлар, махсус технологик ускуналар ва материаллар ишлаб чиқиб, тайёрланаётганлигини маълум қилди. Илмий марказнинг комплекс тусда эканлиги ишлаб чиқариш юксак суръатлар билан ривожланишини ҳамда тадқиқотлар илғор даражада бўлишини таъминламоқда.

Электрон ҳисоб машиналари базасида ишловчи ўзгарувчан автомат линиялар, автомат-цехлар, лойиҳалаш системалари, мураккаб технологик машина-ускуналар йиғиладиган участкалар кўрсатилди.

М. С. Горбачев корхоналарнинг раҳбарлари, олимлар ва ишчилар билан учрашувларда электрон саноати ҳозирча электрон техника маҳсулотларига бўлган ва муттасил ўсиб бораётган эҳтиёжларни тўла йўсинда қондира олмаётганлигига эътиборни жалб қилди. Тармоқдаги анчагина корхоналарнинг шартнома мажбуриятларини уддалай олмаётганлиги кўпгина истеъмолчиларнинг ишига таъсир этмоқда. Корхоналарнинг барча коллективлари қайта қуришга, фан-техника тараққиётини жадаллантиришга, халқ хўжалигини кенг кўламда электроникалаштиришга ўз ҳиссасини қўшмоғи керак, албатта. Электроника институтларининг машинасозлик ва приборсозлик тармоқлари тадқиқот ташкилотлари билан биргалашиб ижодий ишлашининг муҳимлиги алоҳида таъкидланди.

Зеленоград меҳнаткашлари М. С. Горбачевни самимий табрикладилар. Ишчилар, инженер-техник ходимлар, олимлар билан суҳбатлар бўлиб ўтди.

М. С. Горбачев: Сиз тарафларда илгари бўлгандим, бу ерга эса энди келишим.

Овозлар: Хўш, таассуротларингиз қалай?

М. С. Горбачев: Микроэлектроника шундай ривожланиб бораётганлигидан қониқмадик, лекин яхши ният билан қониқмадик. Чунки микроэлектроника тез ривожланмоқда, аммо у янада шитоб билан ривожланиши керак, зеро қилаётган ишларингиз техника учун ҳам, илм-фан учун ҳам, мамлакатнинг олға бориши учун ҳам ниҳоятда муҳимдир. Сизларсиз олға ҳаракат, фан-техника тараққиёти бўлмайди. Сизлар машинасозлигимизнинг янада ривожланишига кўмаклашиши лозим бўлган бир неча тармоққа қарайсиз, машинасозлик эса бутун халқ хўжалигини таъминламоғи лозим. Шунинг учун ҳам қилаётган ишларингиз ғоятда муҳим ва керакли ишдир.

Биласизми, нималар менга ёқди. Биринчидан, кейинги йилларда савияни анча юксалтирдингиз, биз ҳаммамиз ҳали орқада қолаётган бўлсакда, барибир юксалтирдингиз.

Лекин сизнинг тармоғингизда, айниқса ҳисоб техникасида рўй бераётган ишлар мени кўпроқ қувонтирди. Масалага бирмунча кенгроқ қарасак, электроникада истиқбол жуда яхши эканлиги, қилинган ишлар чакки эмаслиги ҳам мени қувонтирди, бу соҳада олға томон ёриб ўтиш мумкин ва шундай бўлади. Шу нуқтаи назардан ҳам менда яхши таассурот қолмоқда.

Бугунги кунда мавжуд заиф жойлар нималардан иборат эканлиги маълум. Жаҳондаги даражада бўлмоқ, бўш келмаслик учун яқин фурсат ичида нима ишлар қилиш кераклиги тўғрисида яхши тасаввур ҳам бор, сизлар эса баъзи жиҳатлардан бошқа мамлакатларга нисбатан анча юқори даражага ҳам эришгансиз. Шу боисдан ҳам таассуротим яхшилигини очиқ айтиб қўяқолай.

Лекин буларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш, фан ва техника соҳасидир. Ишнинг иккинчи томони — қандай яшаётганлигингиз масаласи ҳам бор. Бу ерда шундай бўлганки, ишлаб чиқариш кучайиб бораверган, илм-фан ривожланган, шаҳар ўсган, лекин социал тараққиёт нуқтаи назаридан, бир вақтлар салобатли, бугунги кунда ҳам шундай бўлиб қолаётган Зеленограднинг ўзи шаҳар сифатида, одамларнинг яшаши учун шароит сифатида ривожланиш нуқтаи назаридан орқада қола бошлаган.

Проблемалар, айниқса уй-жой проблемалари мана шундан келиб чиқмоқда, сиз айтганча, таъминот нуқтаи назаридан ҳам бундай проблемалар бор. Москва шаҳар партия комитети билан, Госплан билан фан ва техника соҳасида сизлардан олмоқчи бўлган нарсаларнигина эмас, шу билан бирга сизлар катта самара билан ишлай олишингиз учун сизларга керак бўладиган нарсаларни ҳам кўриб чиқишга келишиб олдик. Умуман, ўртоқлар, бу ишларнинг ҳаммасини ниҳоятда диққат билан кўриб чиқамиз.

Сизларнинг эса астойдил ишлашингизни сўрайман, ҳозир бардош беришимиз керак бўлган йиллар бошланди.

Сиз билан бизнинг ҳамма нарсамиз бор. Бу қуруқ гап эмас, деб бемалол айта оламан. Биз ўзимизни титиғини ўйнатиб юборадиган даражада танқид қилаётган эканмиз, на Ғарбдан, на Шарқдан ҳеч ким ҳеч қачон бизни бундай танқид қилмаган экан — бу бақувват эканлигимизнинг нишонасидир. Биз бу танқидга бардош берамиз, халқ ҳам, партия ҳам бардош беради, лекин биз ҳаммамиз йиғилиб қолган камчиликларга тоқат қилмаслигимиз керак.

Овозлар: Тўғри айтасиз.

М. С. Горбачев: Ҳаммамиз — ўзи-ўзини қайта қуриши керак. Танқидга эътибор қилишимиз лозим. Нимаики яхши ишларимиз бўлса, уни биздан ҳеч ким тортиб ололмайди, лекин ҳамма ишларда: инсоний ишлар, ишлаб чиқариш, социал ишларда — барча-барчасида ёмон жиҳатлардан халос бўлмоғимиз лозим. Биз халқдаги кучли анъаналарни қўллаб-қувватлашимиз керак. Шу билан бирга тайёрга айёрликдан, обломовчиликдан, сафсатабозликдан халос бўлишимиз керак. Буларнинг ҳаммаси бизга ёт одатлар. Биз ўз мамлакатимизни ривожлантириб, юксак даражага олиб чиқдик. Бу ишни олдинги авлодлар амалга оширди, лекин улар бошқача шароитларда ҳаракат қилишган, ҳозир биз билан сизчалик маълумотли эмас, камроқ қуролланган кишилар эди улар. Хуллас, биз, ҳозирги авлод ўз сўзимизни айтишимиз керак! Халқ бунга астойдил киришди.

Биз меҳнат унумдорлигини оширишимиз керак, шунда яратилган қувватларни жамлаб, ишга солиш имконияти пайдо бўлади. Бу — биринчидан. Иккинчидан, зарур ва мақбул бўлган жойларда одамлар тўғрисида тегишли ғамхўрлик қилган ҳолда икки-уч сменани жорий этиш зарур. Хизмат соҳасидаги ишларни авж олдирмоқ учун одамларни кўпроқ жалб қилиш керак. Қаранг, хизмат соҳаси нақадар ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Хуллас, биз одам ишсиз қоладиган йўлдан бора олмаймиз. Биз бундай бўлишига йўл қўймаймиз.

Лекин бизда ҳамма ерда одам етишмай турганида юлғичлар ҳаддан зиёд катта имкониятларга эга бўлиб, ўз шартларини ўтказа бошлайдиган вазият ҳам ярамайди. Бундай вазиятни йўқотсак, юлғичлик барҳам топади. Шундай бўлиши, шубҳасиз. Бундан биз ҳаммамиз манфаатдормиз, деб ўйлайман.

Қурувчиларимиз орасида нима ишлар бўляпти, денг: шулардан биттаси башарти 12 сўмли нарядни ёзиб бермасанг ишламайман, бошқа прорабга кетаман, деб туриб олади. Шундан кейин тўғрилаб юбориш, қўшиб ёзишлар бошланиб кетади, жиноятлар бошланади.

Қилинмаган ишга пул бериб турибмиз. Пул ишлаб чиқариш соҳасида товар тайёрлашдаги ўзгаришлар билан мустаҳкамланмас экан, у қуруқ қоғоз бўлиб қолади, қуруқ қоғоз кимга керак?

Ишлаб топилмаган кўп пулларни бериб юбордик. Бизда бошқариш аппарати жуда катта. Бошқариш ишларида 18 миллион киши банд! Бундай аппаратнинг кераги йўқ.

Овоз: Бошқариш аппарати қисқартириладими?

М. С. Горбачев: Масалан, ҳозир 4 министрликни бирлаштириб 2 министрлик туздик ва 760 кишини қисқартирдик.

Бу ишда панд бериб қўймаслик учун шошма-шошарлик, қизиққонлик ярамайди. Акс ҳолда одамлар: «Мана шундай бўладиган бўлса, бунақанги қайта қуришнинг кимга кераги бор эди», деб куюна бошлайдилар. Йўқ, бунга йўл қўйиб бўлмайди, бир иш қиладиган бўлсак, ҳаммасини орқага қайтмайдиган тарзда қатъий бажариш керак. Ҳамма нарса ўзгаради, албатта ўзгаради, ишни меҳнат коллективидан бошламоқ керак, бунда юқорини ҳам эсдан чиқармаслик лозим. Юқорида ҳам, қуйида ҳам шу йўлни тутмоқ керак. Шу тахлитда бораверишлозим.

Ҳаммасини синаб кўрамиз ва ишлаб чиқамиз, ўртоқлар. Ҳеч нарсадан қўрқмай, дадил излаш, синаб кўриш керак. Халқимизда, бизнинг халқимизда шу қадар кўп ақл-идрок, имконият, масъулият борки, ишонч билан дадил ҳаракат қиляпмиз. Хато қилсак, нима бўпти? Энг катта хатолик — ҳеч нарса қилмасликдир.

Овозлар: Михаил Сергеевич, жамиятни соғломлаштирганлигингиз, бизга илҳом берганлигингиз учун Сизга кўпдан-кўп ташаккур.

М. С. Горбачев: Мадад бераётганлигингиз учун сизларга ташаккур.

Мамлакат учун кўп ишлар қиляпсиз, лекин яна ҳам кўпроқ ишлаш керак.

Овозлар: Тушунамиз. Қилишга тайёрмиз.

М. С. Горбачев: Биз олға боряпмиз, янада тезроқ ҳаракат қилишни хоҳлаймиз. Сизсиз, станоксозликсиз, электротехникасиз, приборсозликсиз тараққиёт бўлмайди. Шунинг учун ҳам буни ёдингизда тутишингиз керак, биз ҳам буни назарда тутиб, сизларга ёрдам беришимиз лозим. Кадрлар бор, илмий потенциал чакки эмас, ишингиз дуруст боришига ишонамиз.

Овозлар: Партия билан ҳукуматга ташаккур.

М. С. Горбачев: Ҳаммангизда кўпроқ интизом, тартиб бўлиб, бир-бирингизга ва ишингизга яхшироқ қарасангиз, ошкора, батартиб, ҳурматга лойиқ вазият бўлса, ҳаётимиз ҳам тезроқ ўзгаради...

Контрол керак, у нарса керак, бу нарса керак, деган гаплар бор, хўш шу ишларни ким қилиши лозим?

Овозлар: Биз қилишимиз, халқ қилиши керак.

М. С. Горбачев: Контролерларга умид қиладиган бўлсак, у ҳолда мана шу аппаратни янада катталаштирмоғимиз керак бўлади. Ҳамма ишда демократия бўлса, халқ қатнашса, бу энг асосий гарантия бўлади. Халқ ҳаммасини кўриб туради, ҳамма нарсани билади. Халқ ҳаммасини билмаса, ҳеч бир контролер қутқариб қола олмайди. Мана шунинг учун ҳам ошкоралик керак.

Овозлар: Тўғри!

М. С. Горбачев: Одамлар билишлари керак, ўшанда тартиб бўлади.

М. С. Горбачев Зеленоград савдо марказида бўлиб, молларнинг хили ва сифати билан қизиқди, одамларнинг талаблари қандай қондирилаётганлиги тўғрисида харидорлар билан суҳбатлашди.

М. С. Горбачев мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатининг иши билан танишди. Бу ердаги конвейерда «Океан сирлари» деган электрон ўйинлар йиғиб тайёрланади. Комбинат раҳбарлари ўқувчилар юқори сифатли маҳсулот тайёрлаб чиқараётганликларини, маҳсулотнинг 99 проценти биринчи тақдимдаёқ қабул қилиб олинаётганлигини айтиб бердилар.

М. С. Горбачев: Шу муваффақиятларни ота-оналарингизга ҳам айтиб беряпсизми? Улар ҳам зўр бериб ишласинлар.

Энди сизларга алоҳида саволим бор: қайта қуриш ишларини кузатиб боряпсизларми? Бунинг нима эканлиги билан танишиб чиқдингизми? Синфхоналарда бу ҳақда баҳслашасизми?

М. С. Горбачев ёш монтажчига мурожаат қилиб, нега индамайсиз, хўш, сенинг исминг нима, дейди. Миша? Ана холос, адаш эканмиз, нега тортинасан...

Миша Петров: Шу куннинг энг қизиқарли масалаларини сиёсий ахборот тўгаракларида муҳокама қилиб турамиз. Муҳим воқеалар тўғрисида навбатма-навбат ахборот тайёрлаймиз.

М. С. Горбачев болалар тайёрлаб чиқараётган маҳсулот Чехословакияда қанчалик манзур эканлиги билан қизиқади. Ўқувчилар: «Ҳа, яхши хатлар олиб турибмиз», деб бараварига жавоб қилишади.

М. С. Горбачев: Мана кўрдингизми, болалар, тайёрлаган маҳсулотларингиз магазинларда туриб қолаяптими ёки йўқми, деб қизиқяпсиз. Бу яхши. Умумий ишларимизда мактаб ўқувчиларининг бундай қатнашувларини оммалаштирмай чакки қиляпмиз, деб ўйлайман. Уч соат ишладингиз, кун эса узун, ўйнашга ҳам вақт бор.

...Ҳозир қилаётган ишларимизнинг ҳаммасини қайта қуриш, деб атаяпмиз ва уларни сизлар учун қиляпмиз. Хуллас, тайёрланинг. Мушакларингизни бақувват қилинг, лекин билимингизни оширишни ҳам унутманг. Чунки ҳозир билимсиз иш қилиб бўлмайди. Замонавий техникага, ҳозирги замон ҳаётига биргина куч билан эришиб бўлмайди. Ўқиб билим олаётганингиз жуда соз.

М. С. Горбачев янги техникани ишлаб чиқувчилар ва корхона раҳбарлари билан қилган суҳбатларида эришилган натижаларга юксак баҳо бериб, электроника фан-техника тараққиётининг олдинги маррасида турганлигини, ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш борасида катта-катта проблемаларни ҳал этиш уни жадал ривожлантиришга боғлиқ эканлигини таъкидлади. Микроэлектроника эришган ютуқлар машинасозлик комплексини замонавийлаштиришининг боришини бевосита белгилаб беради, ҳисоб техникаси ва информатикадан фойдаланиш соҳаларини кенгайтиради, таълим ва социал соҳани компьютерлаштиришни таъминлайди.

Шу муносабат билан экономиканинг базавий тармоқларидан бири сифатида электрон саноати барча йўналишларини устун даражада ривожлантириш муҳимлиги таъкидланди. Министрлик ишлаб чиқараётган рўзғор электроникаси молларининг истеъмол сифатларини янада яхшилаш, уларни ишлаб чиқариш ҳажмларини анча кенгайтириш вазифаси қўйилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ким билан суҳбатлашмасин, уларнинг ҳаммаси партиянинг XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг январь ва июнь Пленумларида ишлаб чиқилган мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, экономикани бошқаришни тубдан қайта қуриш, хўжалик механизмини такомиллаштириш, жамият ҳаётининг ҳамма томонларини демократиялаштириш йўлини совет халқи астойдил қўллаб-қувватлаётганлиги тўғрисида гапирди. Корхоналарнинг коллективлари топширилган вазифаларни бажариш устида қизғин ишламоқдалар, Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага яхши кайфият билан қўшилдилар.

М. С. Горбачев билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. Н. Зайков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. В. Талызин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Фан ва техника давлат комитетининг раиси Б. Л. Толстих, СССР Фанлар академиясининг президенти Г. И. Марчук, партия ва совет органларининг масъул ходимлари бирга бўлдилар.

(ТАСС).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ А. С. ВИКТОРЕНКОГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Мир» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Александр Степанович **Викторенкога Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1987 йил 30 июль.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ А. И. ЛАВЕЙКИНГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Мир» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Александр Иванович **Лавейкинга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1987 йил 30 июль.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ А. С. ВИКТОРЕНКОГА «СССРНИНГ КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ» УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Мир» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни амалга оширганлиги учун ўртоқ Александр Степанович **Викторенкога «СССРнинг космонавт-учувчиси»** унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1987 йил 30 июль.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ А. И. ЛАВЕЙКИНГА «СССРНИНГ КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ» УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Мир» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни амалга оширганлиги учун ўртоқ Александр Иванович **Лавейкинга «СССРнинг космонавт-учувчиси»** унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1987 йил 30 июль.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ГРАЖДАНИ ТАДҚИҚОТЧИ-КОСМОНАВТ МУҲАММАД АҲМАД ФОРИСГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Мир» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космик учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бунда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Сурия Араб Республикасининг граждани Муҳаммад Аҳмад **Форисга Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1987 йил 30 июль.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ГРАЖДАНИ ТАДҚИҚОТЧИ-КОСМОНАВТ МУНИР ҲАБИБ ҲАБИБНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Мир» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида Совет — Сурия экипажининг космик учишини таъминлаш ишида актив қатнашганлиги учун Сурия Араб Республикасининг граждани Мунир Ҳабиб **Ҳабиб Халқлар Дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1987 йил 30 июль.

ЎЗБЕКИСТОН ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдирган республика ғаллакорлари бошоқли дон экинлари ўрим-йиғимини муваффақиятли тугалладилар, давлатга дон топшириш планини бажардилар. Тайёрлов пунктларига 350 минг тоннадан кўпроқ дон етказиб берилди. Бу меҳнат ғалабасига давлатга 101 минг тоннадан кўпроқ дон топширган Қашқадарё областининг ғаллакорлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Андижон, Фарғона, Сирдарё, Наманган, Навоий ва Бухоро областларининг хўжаликлари яхши натижаларга эришдилар.

Интенсив технологиялар, илғор тажриба, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаларини кенг жорий этиш туфайли Андижон областининг колхоз ва совхозлари ҳар гектар ердан 32,8 центнердан, Наманган областининг хўжаликлари 27,2 центнердан, Фарғона областининг хўжаликлари 24,1 центнердан, Ленинград, Бувайда, Оқдарё ва Пахтачи районларининг ғаллакорлари эса 33 центнердан ошириб хирмон кўтардилар. Иштихон районидаги «Муродобод», Ленинград районидаги Энгельс номли, Қува районидаги «Ленинизм», Гулистон районидаги Фрунзе номли колхозларнинг, Боёвут районидаги Пушкин номли, Ғалаба районидаги Волков номли совхозларнинг меҳнаткашлари ҳар гектар ердан 38—45 центнердан бошоқли дон ҳосили йиғиштириб олдилар.

Ҳозирги вақтда 1988 йил ҳосили учун уруғлик фонди жамғариш, уруғликни юқори кондицияга етказиш юзасидан ишлар тугай деб қолди.

ҚАЙТА ҚУРИШДА ВЕТЕРАННИНГ ЎРНИ

Уруш ва меҳнат ветеранларининг бугунги кундаги вазифаси салбий ҳодисаларга қарши курашдан, қайта қуришда ўз ўрнини топишдан иборатдир. Яқинда бўлиб ўтган республика, Тошкент область, Тошкент шаҳар уруш ва меҳнат ветеранлари кенгашлари пленумида таъкидланганидек, ветеранлар ташкилотининг бутун ишида биринчи галдаги вазифа — катта ҳаётий тажрибага эга бўлган кишиларни ижтимоий-сиёсий ишларга, аввало ёш авлодни совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялашга жалб этишдан иборат бўлмоғи лозим.

Уруш ва меҳнат ветеранлари ташкилотлари фаолияти янада активлашмоқда. Ҳозир ветеранлар кенгашлари маҳаллий партия, совет, касаба союз, комсомол ва жамоат ташкилотлари билан алоқани кучайтирмоқдалар. Ветеранлар кенгашлари халқ депутатлари маҳаллий Советлари, халқ судлари ва маслаҳатчилари сайловларида актив иштирок этдилар, сайлов комиссиялари составига киритилдилар. Кўплаб ветеранлар маҳаллий Советларга депутат ва халқ судлари маслаҳатчилари бўлиб сайландилар. Маҳаллий шароитларга қараб турли тармоқлар бўйича комиссиялар тузилмоқда, саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларда, ҳунар-техника билим юртлари ва мактабларда мураббийчилик ҳаракатлари авж олдирилмоқда.

Яқин кунларда республика кенгаши таниқли ёзувчилар, кинематографчилар, рассомлар, етакчи олимлар, матбуот ходимларининг ветеранлар билан учрашувини ўтказишни мўлжалламоқда. Тошкент области ва Тошкент шаҳри, Самарқанд, Сурхондарё, Андижон областлари, шаҳар ва районларнинг кенгашлари кўтаринки руҳ билан иш бошладилар.

Орджоникидзе район ветеранлар кенгашида ёш авлодни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашда кооперативлар, касаначилик артеллари тузишда ветеранларнинг фаол иштирокини таъминлаш вазифалари белгилаб олинди. Ветеранлар хотира жойларини кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишларини амалга оширишда қатнашдилар. Ғалаба кунининг 42 йиллиги муносабати билан районда бадиий-спорт байрами ўтказилди. Уруш ва меҳнат ветеранлари ташкилотлари давлат органлари касаба союз ва комсомол ташкилотлари, СССР Қуролли Кучлари қўмондонлиги ва Сиёсий бўлимлари билан ўзаро мустаҳкам ҳамкорлик қилган ҳолда иш олиб борса, ёш авлод тарбиясига муносиб ҳисса қўшган бўлур эди.

Пенсионерларни хизмат кўрсатиш, савдо соҳасида, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришда, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда шахсий, оилавий ҳамда кооператив асосда баҳоли қудрат фаолият кўрсатишга жалб этиш лозим. Ҳозир бунинг учун давлат томонидан барча қулайликлар яратилган. Республикамизда 3 миллиондан ортиқ пенсионер бор. Шулардан 700 мингга яқини қишлоқларда яшайди. Улардан кўпчилиги, шубҳасиз, ҳали узоқ йиллар фойдали меҳнат қилишга ва жамиятимизга кўп наф келтиришга қодирдирлар.

Уруш ва меҳнат ветеранлари кенгашлари ўсиб келаётган ёш авлодни тарбиялашда алоҳида ўрнак кўрсатиши лозим. Республикада мураббийчилик ҳаракатини ривожлантириш борасида ветеранлар ўртасида муайян тажриба тўпланган.

Бироқ ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашда ҳали жиддий нуқсонларимиз бор. Ёшларнинг турли баҳоналар билан ҳарбий хизматга чақирилишдан бўйин товлаш ҳоллари ҳамон учраб турибди. Кўплаб ҳарбий хизматга чақирилувчиларнинг умумтаълим ва жисмоний тайёргарлиги пастлигича қолаётир. Улар рус тилини яхши билишмайди. Шу сабабли ҳам ҳарбий хизматга чақирилувчилар кўпроқ қурилиш қисмларида хизмат қилишга юбориладилар. Ҳарбий билим юртларига эса камдан-кам ёшлар юборилади.

Ёшларни тарбиялаш ишини тубдан яхшилашга шу кун талаблари нуқтаи назаридан ёндашмоқ зарур. Тарбиявий ишнинг асосий жиҳатлари натижадорликка, ёшларга сиёсий ва маънавий таъсир ўтказишга қаратилмоғи керак. Яширишдан нима ҳожат, ҳозир бу иш кўпинча тантанали, дабдабали тус олган, айрим жойларда эса расмиятчиликка айланиб қолган. Биз кўп ҳолларда ёшларга фақат панд-насиҳат ва танбеҳ берамизу, аммо уни қандай қабул қилаётганликлари билан қизиқмаймиз. Баъзан ўз жанговар ва меҳнат фаолиятимиз ҳақида гапиришни бурчимиз, деб ҳисоблаймиз-у, ёшлар муаммоларига назар ташлашга вақт тополмаймиз.

Ветеран-агитаторлар ва пропагандистлар партиявий сўзи, иш тажрибаси ва маънавий намунаси билан ёш авлодда топширилган вазифага нисбатан масъулият ҳиссини, меҳнатга ва жамоат топшириқларига нисбатан коммунистик муносабатда бўлиш руҳини тарбиялашлари лозим.

Бу ишларни ташкил этиш жараёнида уруш ва меҳнат ветеранларининг матбуот ва радио орқали чиқишлари, хизмат кўрсатган ветеранларнинг суҳбат ва учрашувлар ўтказиш учун бевосита ташкилот, корхона, хўжаликларда бўлишлари, ёшларга паспорт топшириш, Совет Армияси сафига кузатиш, пионерликка, комсомол сафига қабул қилишдек тантанали маросимларда иштирок этишлари каби турли формалардан кенг фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Уруш ва меҳнат ветеранларидан кўп соҳаларда, жумладан чорвачилик, асаларичилик, полизчилик, боғдорчиликни ривожлантиришда, ўз шахсий хўжалигида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтиришда иштирок этиши талаб этилади.

Бир сўз билан айтганда, қайта қуриш шароитида уруш ва меҳнат ветеранларининг бутун фаолияти она-Ватанга тўла хизмат қилишга қаратилмоғи зарур. Бироқ шу билан бир қаторда ветеранлар, уруш инвалидлари ва қатнашчиларининг уйларига телефон ўтказиш, уларга савдо хизмати кўрсатиш, транспорт билан, санаторий ва курортларда даволанишларини таъминлаш каби социал масалаларни ҳал этиш лозим. Турар-жой шароитларининг ёмонлиги, энг зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашдаги камчиликлар, медицина, социал-таъминот органлари ходимларининг эътиборсизлиги ҳақида ветеранларнинг шикоятлари камаймаяпти.

Уруш инвалидлари, кексайган, меҳнатга лаёқатсиз ветеранлар муаммоси долзарблигича қолмоқда. Ёлғиз пенсионерларнинг уйларига бориб социал-маиший хизмат кўрсатиш муаммоси ўткирлигича турибди. Ҳозир ветеранлар ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленуми ҳамда уруш ва меҳнат ветеранлари кенгашларининг бирлашган Бутуниттифоқ ва Бутунроссия пленумлари қарорларини бажаришга фаол киришдилар.

Республикамиз мамлакат олдида анча бурчлидир. Унинг умумиттифоқ жамғармасига қўшаётган ҳиссаси янада салмоқли бўлиши мумкин ва лозим. Республиканинг потенциал имкониятлари жуда катта. Уларни фаолроқ ва дадилроқ ҳаракатга келтириш керак. Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини амалга ошириш учун куч ва ғайратларимизни янада оширишимиз даркор.

Р. ҒУЛОМОВ,
Уруш ва меҳнат ветеранлари республика кенгашининг раиси

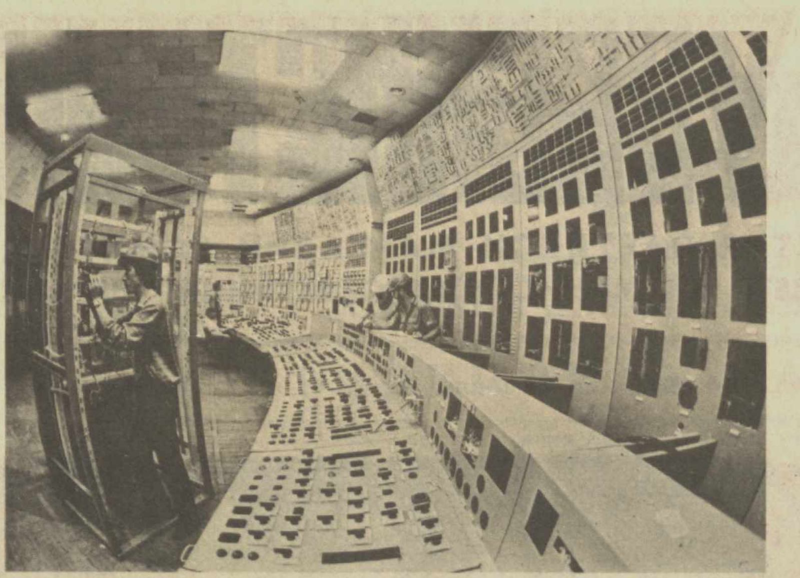

Янги Ангрен ГРЭСининг 4-энергоблокини монтаж қилиш ишлари бошлаб юборилди. У ишга туширилгач нурхонанинг қуввати яна 300 минг киловаттга ортади.

Қурувчилар объектни муддатидан анча илгари, энергетиклар кунига қадар фойдаланишга топширишга аҳд қилдилар. Бу вазифани бажариш учун бунёдкорлар илғор иш усулларидан кенг фойдаланмоқдалар.

Суратларда: 1. Бошқарув пульти ёнида янги секцияларни монтаж қилиш планлаштирилмоқда. 2. Бетончилар (чапдан) Сарсанбой Иброимов, Абдуваҳоб Қаюмов, прораб Хусниддин Ҳожиматов ва пайвандчи Мақсуд Матёқубов 4-энергоблок пойдеворини тайёрлашяпти.

В. Миленький, Р. Нуриддинов фотолари (ЎзТАГ).

СССРга визит билан

Малайзия Бош министри Махатхир Муҳамад Совет ҳукуматининг таклифига биноан 29 июль куни расмий визит билан Москвага келди.

Аэродромда М. Муҳамад билан унинг рафиқасини СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. С. Мураховский рафиқаси билан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. В. Талызин, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

* * *

Шу куни Кремлда Совет — Малайзия музокаралари бошланди.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, республика энергетикасини ривожлантиришга шахсий ҳисса қўшганлиги ва коллективнинг жамоат ҳаётида актив қатнашганлиги учун «Узгосэнергонадзор» ишлаб чиқариш корхонасининг катта инженери ўртоқ Галина Евгеньевна **Керрига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган энергетик»**, 1-«Узсельэлектрстрой» тресги бошқарувчисининг ўринбосари ўртоқ Эльбрус Йўлдошевич **Бобожоновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор»** фахрий унвонлари берди ҳамда Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги корхоналарининг ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР БИЛАН АЛОҚАЛАРНИ КЕНГАЙТИРИШ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Социалистик мамлакатларнинг ҳар томонлама ўзаро ҳамкорлигини амалга ошириш билан боғлиқ масалаларни жадал кўриб чиқиш мақсадида совет гражданларининг социалистик мамлакатларга бориш тартиби осонлаштирилди, маҳаллий алоқалар орқали улар билан ҳамкорлик такомиллаштирилмоқда.

Социализм мамлакатларидаги ўзларининг чет эллик шериклари билан алоқалар (маҳаллий алоқалар)-ни амалга оширувчи СССР министрликлари, идоралари, шунингдек Иттифоқ ва автоном республикалар, жамоат ташкилотларининг, марказий ва республика органлари, корхоналар ва бирлашмалар фан, маданият, маориф, соғлиқни сақлаш муассасалари, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, оммавий ахборот воситалари, ижодий союзларнинг раҳбарлари, шунингдек партия, совет, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари барча социалистик мамлакатларга мустақил равишда бир йилгача муддат билан делегациялар ва айрим ходимларни юборадилар. КПСС аъзоларининг сафари партия комитети (партбюро), ВЛКСМ аъзоларининг сафари комсомол комитети, касаба союз аъзоларининг сафари касаба союз комитети (касаба союз бюроси) билан келишиб олинади.

Социалистик мамлакатлардаги шериклар билан ҳамкорликда қатнашувчи бирлашмалар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарларига тегишли министрликлар, идоралар, бошқа марказий органлар раҳбариятлари билан оғзаки (оператив) келишувга мувофиқ ана шу мамлакатларга қисқа муддатли командировкаларга боришга рухсат берилади.

Партияларaро парламент (иттифоқдош республикалар даражасида), иқтисодий, илмий-техникавий, идеологик, маданий ва спорт алоқалари, жамоат ташкилотлари ва туристлар айирбошлаш йўли билан ҳамкорлик планлари ёки квоталари социалистик мамлакатларга бориш учун асос бўлади. СССРдаги корхоналар ва ташкилотлар социалистик мамлакатлардаги шериклари билан тузадиган битимлар ва контрактлар ҳам шундай асос бўлади.

Планлар ва квоталарда кўзда тутилмаган сафарлар зарур маблағ бўлган ҳолдагина ўзлари бўйсунадиган министрликлар, идоралар, марказий ташкилотлар розилиги билан амалга оширилиши мумкин.

Маҳаллий партия органлари эндиликда маҳаллий дўстона алоқалар йўли билан ҳамкорлик масалаларини мустақил ҳал этиб, зарур бўлиб қолганда, шериклар билан таркиб топган алоқалар доирасидан ташқарида ҳам амалий мулоқотлар ўрнатадилар.

СССР Министрлар Совети давлат ташқи иқтисодий комиссиясига СССР ва қардош мамлакатлардаги дўст регионлар ўртасида бевосита товар айирбошлашни йўлга қўйиш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш таклиф этилди.

Ишлаб чиқариш зарурати бўлган тақдирда социалистик мамлакатлардан бирига юборилган совет мутахассисларининг уларни командировкага юборган совет ташкилотлари раҳбарларининг рухсати билан бошқа социалистик мамлакатларга бориш имконияти кўзда тутилган.

Иттифоқдош республикалар ташқи ишлар министрликлари, автоном республикалар ички ишлар министрликлари, ўлка, область ва шаҳар ижроия комитетлари ички ишлар бошқармалари ўз территорияларида жойлашган министрликлар, идоралар, бирлашмалар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарларининг тавсиялари асосида социалистик мамлакатларга командировкага юбориладиган кишиларга хизмат паспортлари берадилар.

Социалистик мамлакатларга юбориладиган туристларга жўнаб кетиш учун ҳужжатлар совет делегациялари ва айрим ходимлар учун кўзда тутилган ягона тартибда берилади.

Бирлашмалар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари, партия ташкилотларининг секретарлари, касаба союз ташкилотларининг раислари ва комсомол ташкилотларининг секретарлари социалистик мамлакатларга командировкалар ташкил этилиши ва уларнинг самарадорлиги учун жавобгар эканликлари кўзда тутилади.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

АДРда яраш жараёни

КОБУЛ, 29 июль. (ТАСС). Афғон гражданларидан яна 250 киши Эрондан Ватанига қайтиб келди. Улар чегарадан Ҳирот вилоятига ўтганларидан сўнг, қочоқлар учун махсус қурилган «Тинчлик меҳмонхонаси»га жойлаштирилдилар. Вилоят маъмурлари қайтиб келган ватандошларига зарур моддий ёрдам кўрсатиб, жонажон қишлоқларига бориш учун транспорт ажратдилар. Бошқа вилоятларда туғилган кишиларга самолётга бепул билет берилди.

Шу билан бирга яраш жараёнини барбод этишга уринишлар тўхтамаяпти. Босмачи бўлинмаларининг бир қисми Афғонистоннинг марказий районларида ва Кобулда ўз фаолиятини авж олдириб юборди. Афғон оммавий ахборот воситалари пойтахт бозорларидан бирида яқинда мина портлаганлигини шарҳлашни давом эттирмоқда, жабрланганлар билан ўтказилган савол-жавобларни эълон қилмоқда. Жумладан, портлаш чоғида жароҳатланган такси ҳайдовчи Ёқут шох Бахтар агентлиги мухбири билан суҳбатда бундай деди: душман тўдаларининг бошлиғи Гулбиддин «Покистондаги террорчилик ҳаракатлари учун ўч олиш мақсадида» Кобулда бир қанча портлатишларни уюштираман, деб пўписа қилганлигини эшитган эдим. Ваҳолонки, Покистон шаҳарларидаги портлашлар режимнинг халққа қарши сиёсати оқибатидир. Шундай қилиб дўқ-пўписалар тинч аҳолига қаратилган бўлиб, бирор «сиёсий баҳона»га тааллуқли эмас. Буни мен ўз бошимдан кечирдим, чунки фақат жароҳатланибгина қолмай, рўзғоримни тебратиб турган автомашинамдан ҳам айрилдим. Фақат ашаддий газандаларгина тинч аҳоли билан уришиши мумкин».

СССРнинг янги тинчлик ташаббуслари қўллаб-қувватланмоқда

БУДАПЕШТ. Совет Иттифоқининг Осиё-Тинч океани регионида қуролсизланиш ва хавфсизликни мустаҳкамлаш соҳасидаги янги таклифлари амалий ва заковатли тадбирдир, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда ВХР Давлат Кенгаши раисининг ўринбосари Янош Петер. Совет Иттифоқининг ташаббуси янгича сиёсий фикрлашнинг ёрқин намунасидир.

КАТМАНДУ. Янги совет ташаббуслари СССР билан АҚШ ўртасида ўртача олислик ракеталари ва оператив-тактик ракеталар соҳасида тезроқ битим тузиш йўлини очиб беради, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Непал миллий панчаяти (парламенти) депутати Жагрид Прасад Бхетувал. Совет Иттифоқи ўз позициясини оқилона позиция эканлигини яна бир бор намойиш қилди, қуролсизланиш ишида силжишга эришишдан астойдил манфаатдорлигини кўрсатди. Агар ғарбдагилар ҳам Совет Иттифоқи сингари ўтмишдаги қолоқ фикрлардан соқит бўлиб, зўр ғайрат билан ва амалий ҳаракат қилса қуролланиш пойгасига чек қўйилишига умид боғлаш мумкин, деди парламент аъзоси.

(ТАСС).

Покистонда ғалаёнлар давом этмоқда

ИСЛОМОБОД. Покистоннинг шимоли-ғарбидаги Хуррам районида вазият ҳамон кескин бўлиб қолмоқда. Бу ерда маҳаллий мангал ва тури қабилалари ўртасидаги тўқнашувлар беш кундан буён давом этмоқда. Жанг ҳаракатларида афғон аксилинқилобчилари тўдаларининг қатнашаётганлиги вазиятни мураккаблаштирмоқда. Кўпдан-кўп қуролли тўқнашувларда 20 та қишлоқ аҳолиси қатнашмоқда. Миномёт ва гранатомётлар ишга солинган жанглар давомида икки қишлоқ батамом вайрон қилинди. Маҳаллий матбуотнинг маълумотларига кўра, шиддатли тўқнашувларда 130 киши ўлдирилган, 300 дан кўпроқ киши жароҳатланган. Вилоят территориясида тартибни тиклаш учун маҳаллий маъмурлар у ерга мунтазам қўшинларни юбордилар, бу қўшинлар ҳозиргача бир нечта қишлоқни ишғол қилдилар. Вилоятнинг маъмурий маркази Парачинор шаҳрида комендантлик соати жорий этилган.

(ТАСС).

Қирувчи самолёт фалокатга учради

ХАРАРЕ, 29 июль. (ТАСС). Жанубий Африкада ишлаб чиқарилган «Чита» қирувчи самолёти бугун фалокатга учраб, ЖАРнинг Мозамбик билан чегараси яқинида қулаб тушди. Ахборот агентликларининг хабарига кўра, икки учувчи ҳам парашютдан сакраган. Фалокат сабаблари номаълум.

«Чита» қирувчи самолёти ЖАР ҳарбий-ҳаво кучларидаги энг замонавий жанговар самолётдир. Уни Франция ҳарбий-ҳаво кучларининг «Мираж-Ш» қирувчи самолёти асосида қурдилар ва бу самолёт шу йилнинг июль ойида дастлабки синовлардан ўтди. «Чита» қирувчи самолётини ЖАРда қурол-яроғ ишлаб чиқарувчи энг катта армкор корпорацияси кўплаб ишлаб чиқариш билан шуғулланмоқда.

Малайзия кемасига ҳужум қилинди

ТОКИО. 28 июлга ўтар кечаси номаълум ҳарбий самолёт Малайзияга қарашли «Помекс сага» юк кемасига ҳужум қилди. Воқеа Япониянинг территориал сувларида, Окинава оролидан юз километр шимоли-ғарбда, Америка ҳарбий-денгиз кучларининг жанговар машқлари ўтказилаётган районда содир бўлди, деб хабар қилади Япониянинг Киодо Цусин ахборот агентлиги.

Самолётдан отилган жанговар ракеталардан бири Малайзия кемасининг рубкасига тегди. Кемани бошқариб бўлмай қолди ва у фалокат тўғрисида сигнал беришга мажбур бўлди. Бир матрос оғир жароҳатланди.

Япония денгиз маъмурларининг фикрича, тунги жанговар машқларда қатнашган Америка ҳарбий самолёти ҳужум қилганлиги эҳтимолдан холи эмас. Америка қўмондонлигининг вакили воқеа содир бўлган пайтда ҳақиқатан ҳам АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг тунги машқлари ўтказилаётганлигини тан олди. АҚШнинг шу ҳарбий-ҳаво кучлари Окинавадаги базаларда жойлашган.

23 июль куни Окинавадан 130 километр жанубишарқда Япониянинг балиқ овлаш кемаси яқинида жанговар ракета портлади. Бахтли тасодиф туфайлигина ҳеч кимга шикаст етмади.

(ТАСС).

ИЗЛАГАН ТАДБИР ТОПАДИ

СОВЕТОБОД РАЙОНИДА МЕҲНАТ РЕЗЕРВЛАРИ МУАММОСИНИ ҲАЛ ЭТИШДА ҚАТЪИЯТНИ КУЧАЙТИРИШ КЕРАК

Меҳнатим бор — қадрим бор

«Меҳнатим бор — қадрим бор, ҳар ерда обрўйим бор», дейди донолар. Ҳа, шунақа болам. Меҳнат қилмай роҳат кўрмайсан. Бу уруғ сепмай, экин ўрмас дегандек аниқ тушунча»

Нишон бобо Тўхтаев билан суҳбатдан.

Нишон бобонинг тақдири яйловларга туташ. Шу ерда пешонасига ажин тушди, сочларига оқ оралади. Чўпон заҳмати, ташвишлари унга жуда яхши аён. У машаққатли меҳнатдан, ташвишли кунлардан ҳаловат қидириб, ҳаловат топиб яшаётир.

— Оиламиз жуда катта, — дейди отахон. — Қирқ киши бир қозонда овқат еймиз. Фақат тўрт киши чўпонлик қиламиз. Агар невaралар, келинлар билан гаплашсангиз, ишлашга орзуманд эканликларини дарров сезасиз. Илгари қийин эди, аммо ҳозир уларга яраша ҳам иш топиш мумкин. Айниқса хотин-қизларни тўла иш билан таъминлаш керак. Бу билан улар аввал ижтимоий меҳнатда қатнашишса, қолаверса, оилага ҳам мадад.

Мазкур масалани «Улус» совхозининг 2-бўлими бош чўпони Нишон бобо Тўхтаевгина эмас, ўнлаб яйлов баҳодирлари ҳам кўтариб чиқишди. Шўрсойлик чўпонлар Ёдгор Мавлонов, Сафар Арслоновлар ҳам бир неча йилдирки шу хусусда гапиришади.

Бошқа районда бўлганда масала аллақачон ҳал қилинарди. Аммо Советободнинг шароити бошқача. Яйлов шароитида одамлар қандай яшаши, қишлоқлар, ҳатто овуллар орасидаги масофа саноат корхоналари тез кириб келишига, «яшаб» қолишига, фойдали тармоққа айланишига тўсқинлик қилади.

— Биз халқнинг талабига қуруқ гап билан эмас, балки амалий иш билан жавоб беришимиз керак эди, — дейди район партия комитети биринчи секретари Т. Қиличев. — Чунки одамлар ҳақ. Турли йўлларини қидирдик. 1985 йилда 160 киши, ўтган йили эса 172 киши ишга жойлаштирилди. Бу ҳаракатимиз ниҳоятда суст эканлигини сездик. 1987 йилнинг 1 январига келиб районда аҳоли сони 82 мингдан ошиб кетди. Жами 9 минг 600 кишини иш билан таъминлашимиз керак бўлди. Бунинг асосий қисми хотин-қизлардир.

Масала область миқёсига олиб чиқилди. Илгари область маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхозида тивит тўқиш цехи очганди. Лекин кўп ўтмай истиқболли цехни ёпиб қўйишди. Нима қилиш керак? Бу саволга кўпгина хотин-қизлар «Майли иш беришсин, уйда бажарамиз?» дея талаб билан жавоб қилишди.

Ижрокомда 1987—1990 йилларда меҳнат ресурсларидан фойдаланишнинг қатъий ҳисоб-китоби тайёрланди. Шу асосда районга область маҳаллий саноат бошқармаси раҳбарлари таклиф этилди. Жойларда учрашувлар ўтказилди, протоколлар, мажбуриятлар қайд этила бошланди. Масалан, ўтган йили декабрь ойида бошқарма бошлиғи У. Асланов «Жом» совхозига келди.

— Бизда жой учун имконият йўқ, — деди у.

— Керак бўлса совхоз идорасини беришга тайёрмиз, — деди директор М. Абдуллаев. — Сиз филиал очинг, техника келтиринг. Қандай муаммо бўлса ҳал этишга кўмаклашамиз.

180 киши ишлаши мўлжалланган цехни ишга тушириш учун ҳар икки томон ўз гарданига мажбурият олди. Кўпчилик хурсанд бўлди.

— Бу масала билан шуғулланишни райком бюроси менга юклади, — деди райком секретари М. Жўраева. — Биз шартнома асосида жой ҳозирладик. Маҳаллий саноат бошқармаси ҳам зудлик билан 15 та тикув машинаси юборди. Лекин уч ой мобайнида бу машиналар ўрнатилмади. Бу аҳволда силжиш бўлиши қийин. Сазағон қишлоғида ҳам цех очиш юзасидан келишилган. Ҳалигача иш бошланган эмас. Биз масалани яна областъ партия комитетига олиб чиқишга мажбурмиз.

Ҳа, дарҳақиқат райондагиларнинг ташаббуси билан уй меҳнати ҳам йўлга қўйилди. Хотин-қизлар тайёрлаган дастлабки маҳсулотлар савдо корхоналарига йўл ола бошлади. Уй бекалари меҳнатлари самарасини кўриб қувонмоқдалар.

Кенгликларга эш бўлиб

«Қарнаб чўлида яшаш — ҳам бахт, ҳам қаҳрамонликдир. Шунинг учун бахтки, кенгликларга эш бўлиб, элингга қувват бўлиб яшайсан, шунинг учун қаҳрамонликки, чўл шароитидан қочиб, шаҳарга жўнаб қолмайсан. Демак, буни тушуниш, чўлликларни ардоқлаш керак».

«Қарнаб» давлат наслчилик заводи бригадири Карим ҲАСАНОВ сўзидан.

Ҳа, Карим Ҳасанов ҳақ гапни айтди. У чўпонликни, чорвадорликни улуғлаб ҳурмат топди. Октябрь Революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари соҳиби бўлди. Етти фарзандни камолга етказмоқда.

— Партиямизнинг олий мақсади халқимизга бахт-саодат бериш, инсон манфаати учун хизмат қилишдир, — дейди у. — Партия съездларида, ҳар бир анжуман, ҳужжатда ана шу ҳақда гап боради. Одамларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш биринчи галдаги вазифа қилиб қўйилади. Агар Советободда ана шунга қатъий амал қилинса, меҳнат ресурслари муаммоси ҳам ҳал бўларди қўярди.

Дарҳақиқат, Карим ака ҳақ. Ҳали одамлар ҳаммом учун шаҳарга қатнашади. Маиший хизмат кўрсатиш қониқарсиз аҳволда. Маиший хизмат кўрсатиш область бошқармасида эса шаҳарларга, район марказларига хизмат кўрсатиш «усули» қарор топган. Қишлоқлар улар учун эътибордан ташқари жой ҳисобланади. Ҳа, уларга одамларнинг кайфияти эмас, фақат план керак.

Ҳозир район раҳбарлари «8 Март» тикувчилик фабрикаси, «Гелион» заводи сингари Самарқанддаги йирик корхоналарга қатнашмоқда. Филиал ёки цех очишларини илтимос қилиб юришибди. Ахир область бўйича ҳам меҳнат ресурсларидан фойдаланиш ташвишли ҳолда. Агар Советободга ёрдам берилса, областда бу муаммо босими анча камаяди-ку. Лекин не ажабки, ҳамон буни тушунмайдиганлар бор.

Ҳамма жойда меҳнатсиз даромад кўрувчиларга қарши кураш бормоқда. Шундай кезда Советобод районида иш билан таъминланмаган кишилар нима ҳисобига кун кўришмоқда деган савол туғилади. Шу саволни биз Карим ака Ҳасановга бердик.

— Шахсий чорваси ҳисобига кун кўришади, — деди у. — Аёллар эса гилам тўқишади. Ҳозир уларнинг гилам бозори ҳам касод бўлган. Баҳорда кўплаб исмалоқ теришади, ёзда исириқ. Нима қилишсин, рўзғор қилиш керак. Ўтган йили районда атиги 7 жойда маиший хизмат точкаси иш бошлади. 17 киши ишга жойлашди. Райком аъзоси сифатида хабарим бор, бу йил 15 та точка ишга туширилади, яна 55 киши фойдали меҳнат билан банд бўлади.

Хуллас, қайта қуриш даврида ҳамма нарса эътиборда туриши керак. Советобод район ижрокоми йиллар давомида муаммолигича қолиб келаётган масалани жойидан қўзғатди. Гап энди уни тўла-тўкис ҳал этишдадир. Зеро изланган тадбир топади, дейди халқимиз. Изланишни эса доимо қўллаб-қувватлаш зарур.

Ж. МАМАТОВ.

• *Мелиорация: сарф-харажат ва самара*

КАНАЛ ХУСУСИДА

— Айтганман ва яна айтаман: биз Сибирь дарёларисиз бу масалани ҳал эта олмаймиз. Бизга эса: ўз сувингиздан тежанг, деб жавоб беришяпти. Хўш, ундан нима чиқади? Атиги, бир кубокилометр сувни тежаш учун икки ярим миллиард сўм сарфлаш керак. Гап фақат «кубо»нинг ўзида эмас-ку. Шунча пул қаердан йиғилади?

Бу «Туркменгипроводхоз» институти директори М. Саркисовнинг сўзларидир.

— Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини оқизиш бўйича ишларни тўхтатиш бизга фақат фойда келтиради. Шу пайтгача сувнинг қадрияти ҳақида биз гапирардик, ҳақиқатда эса уни тежаб-терғаш билан амалда шуғулланмасдик. Туркманистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари Т. Олтиев ана шундай фикрда.

Хўш, амалиёт нималарни кўрсатмоқда?

— Туркманлар шундай бир масални ҳикоя қилишади. Ер ҳамда қуёш ҳароратини тақсим қилаётганларида уларнинг вакили биринчи қаторга тушиб қолиб, уни ҳам, буни ҳам мўл-кўл олибди. Сувга келганда эса кечикканни учун озгина тегибди. Қисматнинг бу адолатсизлиги одамлар томонидан кўп жиҳатдан тузатилди. Қорақум канали қазилди. Бу ўртача катталикдаги дарёнинг ўзидир. Ҳар йили Амударё унга салкам 9 кубокилометр сув узатади. Туркманистон ҳаммаси бўлиб, суғоришга қарийб йигирма кубокилометр обиҳаёт сарфлайди. Бошқача айтганда, кейинги ўн йилда республикада суғориш ресурслари салкам икки баравар ошди.

Биз катерга ўтириб Амударёнинг ўнг соҳилига сузиб кетдик. Ўрта Осиёнинг бу улуғвор дарёси шу йил ёзда анчагина шўхроқ ва ўтган йилгига нисбатан серсувроқдир. Бизнинг кемачамизни у оқизиб-олиб келар, шу туфайли экипаждан керакли жойга яқинлашиш учун анчагина маҳорат талаб қилинарди. Жазирама регионнинг бошқа артериялари ҳам сувга бойдир. Мана, Ўзбекистонда ҳам ҳозир суғоришда сув камчиллиги сезилмаяпти.

— Эндиликда сув етарли — сувга бостирса ҳам бўлади, — деб тан олишди Тошкент области хўжаликларидан бирида.

Буларнинг ҳаммаси Ўрта Осиёда сув мўл-кўллиги деган кўнгилни кўтарувчи манзарани чизиш учун гапирилаётгани йўқ. Бу ерда мўлкўлчилик бўлган эмас ва бўлмайдиганга ҳам ўхшаб турибди. Бу ерда сув илгаригидек энг қимматбаҳо ва ноёб ресурс бўлиб қолади. Ҳозиргига нисбатан сув мўл келган йилдан сўнг сув танқиллиги рўй бериши мумкин. Ана унда ҳар қултум сувни ниҳоятда эҳтиётлашга тўғри келади. Бироқ бир нарса аниқ-равшан. Бу ерда суғорма деҳқончилик потенциали ниҳоятда бой.

Вақт Ўрта Осиёда суғориш ишини сифат жиҳатидан янгича ташкил этиш масаласини қўймоқда. Яъни, сувни тежаб-терғаб ишлатувчи технологияга, сувни тежашнинг қаттиқ режимига қатъиян ўтиш зарур. Бундай ёндашув шу пайтгача бўлмаганди. Суғоришда экстенсив усулларга зўр берилардн: дарёлардан кўпроқ сув олиб, кўпроқ янги ерларни ўзлаштириш зарур эди. Республикаларда бундай аҳволни ўзгартиришга интилиш ҳам бўлмаган эди. Масъул ходимларнинг бундай позицияси Шимолдан сувнинг келишини кутишга асосланган эди. Бу нарса хўжасизликка, ресурсларни совуришга, турғунликка олиб келди. КПСС Марказий Комитетининг яқинда қабул қилинган қарорида таъкидланганидек, Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон ССРнинг агросаноат комплекси табиий-иқтисодий потенциалидан, сув ресурсларидан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Суғорма деҳқончиликни ривожлантиришда катта нуқсонларга йўл қўйилди.

Сўзда сув табиатнинг нодир неъмати, ҳаёт манбаи деб эълон қилинади. Амалда эса дабдаба билан шундай дейдиганларнинг кўпи исрофгарчиликка йўл қўядилар. Статистика дарёлардан олинаётган сувларнинг фақат ярмигина экинларга етиб бораётганлигидан ташвиш билдирмоқда. Бу соҳада, айниқса, Туркманистонда аҳвол ёмон. Бу ерда суғориш системалари ишининг фойдали коэффициенти борйўғи 54 процентни ташкил қилади. Сувнинг қолган қисми эса исроф бўлади.

Ресурсларга нисбатан истеъмолчилик руҳида муносабатда бўлиш, исрофгарчилик кўпгина кишиларнинг қонига ва жонига сингиб кетган. Масалан, Чоржўй областидаги Фрунзе номли, К. Маркс номли, Куйбишев номли колхозларнинг ходимлари ўзларини ҳисоб-китоб ишларида уринтирмай, май ойида, хўжаликлараро тақсимлагичдан кўпроқ сув олишга ҳаракат қилишди. Гўё ортиқчаси ҳалал бермас эмиш. Олган сувларининг ҳаммаси ҳам ишлатилгани йўқ. Уни оқава сувлар шохобчасига ташлашди. Бундай аҳвол Тошовуз областидаги «Ленинград», «ТССР 40 йиллиги», Ашхобод областидаги «Коммуна», «Коммунизм», Мари областидаги «Тазе Ел» колхозларида, шу областнинг «СССР 50 йиллиги» совхозида, бир қатор хўжаликларда юз берди. Булар аниқланган фактлар. Аниқланмаган қанчадан-қанча шундай ҳолатларчи? Туркманистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги бундай аҳволга йўл қўйган айбдорларга жарима солади. Бироқ бу чора-тадбир ҳозирча етарли самара бераётгани йўқ. Кутилаётган камайишлар ўрнига қоида бузувчилар миқдори кўпаймоқда. Ҳозирча табиий ресурсларни кўкка беҳуда совурувчиларга нисбатан муросасизлик муҳити вужудга келтирилмаган экан, иложи борича кўпроқ ундириб қолиш керак, деган кайфият мавжуд экан, биз истаган ўзгаришнинг рўй бериши қийин.

Энг оддий лоқайдлик, бепарволик жуда катта зарар келтирмоқда. Мана, мелиораторларнинг Ашхобод яқинидаги ёрдамчи хўжалиги. Картошка экилган далани суғоришмоқда. Шланг ўз ҳолича ташлаб қўйилган. Сув унинг тешигидан эгатга эмас, четга оқмоқда. Суғоришнинг қандай бораётганлигини ҳеч ким кузатаётгани йўқ. Участка чеккасида жилғалар ҳосил бўлиб, тупроқни ялаб-оқизиб кетяпти.

—Сув қаерга оқяпти?— сўрадик биз билан бу ерга келган республика мелиорация ва сув хўжалиги министри В. Поляковдан.

— Сув эгатнинг нариги четига боряпти.

Бўлмаган гап. Жилғалар картошка ниҳоллари томонга бораётгани йўқ. У йўл чеккасига интиляпти.

Бу майда гап, дейишлари мумкин. Лекин ана шундай майда-чуйдалар минглаб бўлса-чи. Маълумки, жилғалардан дарёлар ҳосил бўлади. Чоржўй районни бўйлаб боряпмиз. Бедазорнинг чеккасида кўлча ҳосил бўлибди. Суғоришни кузатишга панжа орасидан қараганлари, айни пайтда ерни сувни қабул қилишга ёмон тайёрлаганлари кўриниб турибди.

— Сувни бекорга оқизаётганлигимизни, ҳосилга зарар келтираётганлигимизни кечириб бўлмайди, — дейди Тожикистон қишлоқ хўжалиги институтига қарашли Ёвон тажриба хўжалиги миробi С. Парсахонов.

Сойибхоннинг ўзи бир қултум сувни ҳам аяб ишлатади. Унинг ишини кўриб завқингиз келади. Агар ғўзанинг тили бўлганида эди, у ўз миробига фақат миннатдорчилик сўзларини айтарди, деб ҳикоя қилишади у ҳақда. Лекин мироб-

ларнинг аксарияти ҳақида шундай дейиш қийин. Гап фақат миробларнинг малакаси, виждонлилигида эмас, Бу касбнинг обрў-эътибори тушиб кетди. Қўлига кетмон олиб мироблик қилишга ишқибозлар борган сари камаймоқда. Ўзбекистоннинг Қашқадарё, Навоий ва Жиззах областларидаги бир қатор хўжаликларда мироблар етишмайди. Бундай етишмовчилик фақат улардагина эмас. Суғоришни ҳафсаласизлик билан бажаришади, сувнинг кўп нобуд бўлишига йўл қўйишади. Энг тежамли ва самарали бўлган тунда суғоришни қарийб қўлланишмаяпти. Қўлланилган тақдирда ҳам ҳеч ким назорат қилмайди. Сувни оқизишади-да, ухлагани ётишади.

Бу қадимий касб сувчиларни бугунги кунда нима билан чўчитмоқда? У оғир қўл меҳнатини талаб қилади. Бу ишда механизациялаш деярли йўқ даражада. Меҳнатни нормалаш, унга ҳақ тўлаш системаси яхши ўйлаб кўрилмаган. Тожикистон Давлат агросаноат комитети норматив-тадқиқот станцияси мутахассислари билан суҳбатлашдик. Улар қандай савол бермангиз, ҳаммасига жавобни справочниклардан қидиришади. Бу ҳужжатдаги тавсиялар, очиғини айтиш керак, мироб меҳнатининг қадрини ерга уради. Унга кўра мироб етти соат ичида икки гектаргача пахтазорни суғориши керак. Кимки шу нормани бажарса, унга беш сўмдан кам ҳақ ёзилади. Бундай тинимсиз ва оғир меҳнатни шу тарзда рағбатлантириш одамларни қаноатлантирмаяпти.

Бу нарса республикаларда ҳозирча ҳеч ким суғориш ишида иқтисодий омиллардан фойдаланиш тўғрисида ўйламаётганлигидан далолат беради. Кўпгина жойларда меҳнатни эскичасига ташкил этишяпти. Коллектив пудратга ўтган бригадалар ва звенолар бармоқ билан санарли. Хўжалик ҳисоби бу соҳада ҳам тартиб ўрнатишга ёрдам бериши мумкин эди. Уни эса ўзлаштиришмаяпти. Ана шундай шароитларда одамлар ўзларини гўё мардикор ҳис этишяпти. Ўз меҳнатлари билан пировард натижалар ўртасидаги боғланишни кўрмаяптилар.

Сувни тежаб-терғашда манфаатдорлик катта аҳамиятга эга. Сув учун ҳақ тўлашни жорий этишни таклиф қилишяпти. Эмишки, сувга пул тўланмаётганлигидан уни қадрлашмаяпти. Бундай қарор кутилаётган самарани берадими, йўқми, олдиндан бир нарса дейиш қийин. Чунки, бунда ҳам аҳамияти кам бўлмаган асослар ва қарама-қарши эксперимент ўтказиш зарур. Келаси йилдан бошлаб бир қатор районларда экспериментни бошлашга тайёргарлик кўришяпти. Мутахассислар сувнинг ортиқча сарфланишига муносабат масаласида анча якдил бўляптилар. Белгиланганидан ортиқча олдингми — ҳақини тўлаб қўй. Масалан, Тожикистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигида шу чорани қўллашга тайёрдирлар. Бироқ республика Госплани, Молия министрлиги, Меҳнат давлат комитети ҳозирча ўзларининг «ҳа» деган ҳам, «йўқ» деган ҳам сўзларини айтишмади.

Бугунги кунда сувнинг далагача етиб боришидаги узундан-узоқ йўлда нобуд бўлаётганлиги унинг умумий исрофгарчиликдаги катта қисмини ташкил этмоқда. У аввалига магистрал каналларда, кейин эса хўжаликлараро, шундан сўнг ички хўжалик шахобчаларида ерга сингиб кетади. Сув оқимининг бундай исроф бўлиши бригадалар ўртасидаги суғориш системалари — бевосита пайкалларга сув кирадиган ўқариқларда давом этади. Тупроққа сингиб кетган сув далани ботқоқликка айлантиради. Тожикистондаги «СССР 50 йиллиги» колхозининг марказий қўрғонида ана шундай ботқоқлик пайдо бўлди. Шу сабабли бу ерда кўпгина уй-жой бинолари, ҳунар-техника билим юрти, бошқа бинолар ағанаб тушди. Қўрғон ёнидан ўтган канал бетонлаштирилмаган. Уни бетонлаштиришга пулни тежаган бўлдилар. Аммо қанчадан-қанча нарсанинг бошига етдилар.

Ҳозир суғориш каналларини бетонлаштирмай фойдаланишга топшириш сувни ўзимиздан ўғирлаш эканлигини, атроф-муҳитга зарар етказилишини ҳамма тушуниб олди. Кўпгина жойларда бундай исрофгарчиликка барҳам бериш йўллари қидирилмоқда.

Биз районлар партия ташкилотларини, хўжаликларни муҳим муаммони ҳал қилишга янгича ёндашишга йўналтирмоқдамиз, — дейди Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари И. Жабборов. — Қайта қуриш сувдан фойдаланишда қатъиян тартиб ўрнатишни талаб қилади.

Область мелиораторлари ҳозир суғориш шохобчаларини янгилаш билан шуғулланмоқдалар. Мохонкўл магистраль каналининг учдан икки қисмини бетонлаштирдилар. Свердлов районида иш суръатларини анча тезлаштирмоқдалар. Агар бундан бир ярим йил муқаддам бу ерда бор-йўғи йигирма километр бетонлаштирилган суғориш шохобчалари бўлган бўлса, ҳозир бу кўрсаткич 117 километрга етди. Туркманистондаги «Тажан» совхозида ҳам сувни исроф қилмаслик тўғрисида ғамхўрлик қилишяпти. Бу ерда каналларнинг тахминан 70 проценти бетон «либос» билан ўралди. Ўрта Осиё республикалари ирригаторлари ва деҳқонлари дарёлардан олинаётган сувнинг камида тўртдан уч қисмини далаларга етказишдан иборат маррани кўзламоқдалар.

Бироқ аксарият жойларда иш ҳали ўрнидан қўзғалгани йўқ. Ўзбекистонда 183 минг километр суғориш тармоқлари мавжуд. Улардан фақат ўн беш минг километрга яқини бетонлаштирилган. Туркманистондаги аҳвол бундан ҳам баттар. Тошовуз ва Чоржўй областларидаги хўжаликлар атиги бир неча километр каналларнигина бетон «либос» билан ясантирдилар, холос. Қолганларининг таги эса сувни шимиб ётибди.

Албатта, бетонлаштириш қимматга тушадиган чора-тадбир. Москвадаги «Союзгипроводхоз» институти олимлари цемент ўрнига оддий лойни ишлатишни таклиф қилдилар. «Экран» машинасининг тажриба намунасини яратдилар У каналнинг икки томонидан ерда қияма тирқишлар ҳосил қилади ва уларни қуюқ лой қоришмаси билан тўлдиради. У ўзан яссилиги остида туташиб, сувни суғориш шохобчасига туташ тупроққа борадиган йўлни беркитади. Мутахассисларнинг фикрича, бу ғоя жозибадор ва уни амалга ошириш мумкин. Фақат агрегат ҳозирча тайёр эмас. Уни охиригача етказиш ишларини тезлаштириш керак. Лекин июнь ойи бошларида ҳам бу машина Чоржўй барханлари орасида қаққайиб турар, яратувчилар ниҳоят қачон командировкага келишларини кутарди. Фикримизча, олимлар бу муҳим иш билан фақат ёз кунларидагина эмас, балки бошқа фаслларда ҳам анча жиддийроқ шуғулланишлари лозим.

Сувни тежаб-терғаш — иқтисодий ва ижтимоий масаладир. Маҳаллий партия органлари бу ишнинг бажарилиши учун масъулдирлар. Бироқ шу пайтгача уларнинг ишида бу муаммога етарли ўрин берилмаяпти.

Мисол учун сўнгги уч йил ичида Туркманистон Компартияси Марказий Комитети пленумларида ва Бюро мажлисларида сувдан фойдаланишни яхшилаш масалалари амалда махсус кўриб чиқилмаган. Бу масалалар билан йўл-йўлакай, бошқа масалалар муносабати билан юзаки шуғулланишди. Ўзбекистон ва Тожикистон Компартиялари Марказий Комитетлари ходимларида ҳам ана шундай ёндашув бор. Қабул қилинган қарорлар конкрет ишлар билан мустаҳкамланмади.

Партия комитетлари ва бюролари янги, илғор нарсаларга кам эътибор бермоқда. Масалан, ҳаммага яхши маълумки, ғўзани юзалаб суғоришнинг ҳозирги усули сувнинг жуда кўплаб исроф бўлишига олиб келмоқда. САНИИРИ бирлашмасининг конструкторлари суғоришнинг бу усулини такомиллаштириш имконини берувчи бир қатор агрегатлар, ускуналарнинг турларини анчадан бери таклиф қилмоқдалар. Бу ҳақда гап-сўзлар кўпдан бери давом этмоқда. Ҳар йили жуда кўплаб киши иштирокида семинарлар ўтказилади. Яқинда навбатдагиси бўлиб ўтди. Пахтани эса алмисоқдан қолган усул билан суғоришмоқда.

Чўл бешафқат. Аммо қаердаки, сувдан тежаб-терғаб фойдаланишни ўрнига қўйишса, ўша ерда ҳосил мўл бўлади.

М. ВОЛКОВ,
Н. ГЛАДКОВ,
О. ЛАТИФИЙ,
В. ПОСОХОВ,
(«Правда»нинг махсус мухбирлари).

Ўзбекистон ССР — Тожикистон ССР — Туркманистон ССР.

(«Правда», 1987 йил 29 июль).

Расмиятчилик панд беряпти

МАКТАБЛАР РЕМОНТИ — УМУМХАЛҚ ИШИ

Ғиждувон районидаги мактабларнинг тўқсон фоизи агросаноат комплексига қарашли. Ҳозиргача колхозсовхозлардаги 42 мактабдан атиги ўнтасида жорий ремонт ниҳоясига етказилди. Шу йил апрель ойида район ижроия комитети йиғилишида бу ишни июлнинг дастлабки ўн кунлигида тугатиш тўғрисида қарор қилинди. Лекин ижрони назорат қилишни унутиб қўйишди.

— Мактаблар ремонти бўйича район областда сўнгги ўринга тушганининг боиси нима?

Район халқ маорифи бўлимининг мудири Э. Олимов:

— Ҳар йили шу кунгача мактаблар ремонтини тугатганимиз тўғрисида рапорт берар эдик. Бу йил эса лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашдаги машмашалар панд берди. Одатда бундай ишларни райижроком капитал қурилиш бўлими тез ва арзон бажариб берарди. Энди бўлса область агросаноат комитети буни ҳам марказлаштиришга қарор қилибди. Жорий ремонт системалари йил бошида тузилган махсус лойиҳаловчилар группаси томонидан бажарилган тақдирдагина ижро учун қабул қилинадиган бўлибди. Айрим хўжалик раҳбарлари эса ниҳоятда қимматлиги учун бу группа хизматидан воз кечишди. Натижада иш орқага кетди.

Дарҳақиқат, янгидан ўрнатилган тартиб кўпчиликка хуш келмади. Бунинг боиси, смета тайёрлаш харажатлари жуда қиммат эди. Масалан, «Зарафшон» колхозига хўжаликдаги мавжуд бешта мактабнинг жорий ремонти сметасини олиш учун 7,5 минг сўм тўлаш лозим эди. Бутун ремонт ишлари қийматининг чорак қисмини фақат ҳужжатлар тайёрланиши учун тўлаш хўжалик раҳбарларига эриш туюлиши табиий. Улар бу ҳужжатларни рад этиб, райижроком капитал қурилиш бўлимига мурожаат қилишди. Бўлим ходимлари бу ишни атиги минг сўмга бажариб беришди. Аммо муддат қўлдан бой берилган эди.

Шу колхоздаги ҳали ремонти битмаган «Коммунизм» ва Ҳ. Олимжон номли мактабларда бўлганимизда мазкур объектларнинг ҳар бирида тўрт-беш кишидан иборат бригадалар ишлаётганининг гувоҳи бўлдик. Район агросаноат бирлашмаси коммунал-қурилиш ремонт корхонаси ишчи кучи етишмаслиги учун ремонт ишларини 1 августдан илгари поёнига етказа олмайди.

Хўш, мактаблар ремонтини бу ташкилот хизматисиз бажариш мумкин эмасми? Мумкин, албатта. Районда бу соҳада тажриба ҳам бор. «Пахтаобод» колхозидаги Муқимий номли мактаб педагогика коллективи ва ўқувчилар бригадаси ўз кучлари билан ремонт ишларини 20 июндаёқ тугаллаб, ҳозир бамайлихотир дам олишяпти.

Аммо расмиятчилик ташаббускорлар йўлига ғов бўлди. РАПО коммунал-қурилиш ремонт корхонаси раҳбарлари фақат ўз ташкилотлари бажарган иш учун материал ажратиш шартини қўйишди. Натижада район мактаблар ремонти бўйича областда рўйхатнинг охирига тушиб қолди.

Областда мактаблар ремонти билан боғлиқ муаммолар йилдан-йилга муаммолигича қолмоқда. Жумладан; мактабларнинг капитал ремонти учун лойиҳа-смета ҳужжатларини бажаришни бирон ташкилот ўз зиммасига олмайди. Ҳар йили областдаги 380 мактаб ва мактабгача тарбия болалар муассасаларидаги иссиқлик тармоқларини ремонтдан чиқариш учун пудратчи белгилаш ҳал бўлмайди. Мактаблар ремонти учун ажратиладиган маблағни материал ресурслари билан таъмин этмаслик ҳам кўп йиллик касалликка айланган.

Республика Маориф министрлиги, область маҳаллий Советлари ва агросаноат комитети раҳбарлари расмиятчиликка чек қўйиб, бу масалага аниқлик киритишлари зарур.

Н. НАИМОВ.

• *Нонга ҳурмат—элга ҳурмат*

Салмоқ бор-у, сифат йўқ

Моторларнинг овози эшитилиб турган цехларда одамлар иш билан банд. Улар катта-катта чўян қозонларда хамир қоришяпти, зувала қилишяпти. Хамир тўла қолиплар турна қатор бўлиб печкага киряпти. Ниҳоят иссиқ, бўрсилдоқ нонлар хонадонларга йўл олмоқда. Ноннинг ташрифи, ноннинг ҳиди билан рўзғорга файз, дастурхонга барака киргандек бўлади.

— Коллективимиз сифатли нонлар тайёрлаш йўлида ҳаракат қилмоқда, —дея гап бошлади Қарши район матлубот жамияти нон комбинати ишлаб чиқариш мудири Ашур Соҳибов. — Илғор технологияни жорий қилиш, меҳнатни ташкил этишнинг самарали усулларини қўллаб бориш эвазига планларни муттасил бажариб келяпмиз. Харидорлар тайёрлаган нонларимиздан норози эмас.

Комбинатда ҳар куни 14-15 минг дона ёки 10 тоннадан зиёд нон-булка маҳсулотлари чиқарилади. Юбилей йили иккинчи квартали плани 103 процентга бажарилган эди. Коллектив меҳнат аҳли фақат топшириқларни бажариш билан кифояланмай, янгиликка интилмоқда, изланмоқда. Улар ўзлари тайёрлаган махсус рецепт асосида «Баҳор» патири тайёрлашни ўзлаштирдилар.

Эски шаҳардаги 42-нон магазини мудири О. Эрназарованинг таъкидлашича, «Баҳор» патири жуда харидоргир, қанча бўлса ҳам пештахтада қолиб кетмайди. Сотувчи харидорлар талабини ифодалаб, бундай сифатли нон кўпроқ чиқарилишини сўрайди.

Албатта, комбинат эришган муваффақиятлар кишини қувонтиради. Бироқ бу ҳамма нарса шу кун талабига жавоб беради, деган гап эмас.

Халқимиз нонни азалдан эъзозлайди. Аммо бу азиз неъматга етарли эътибор берилмаяпти, жамоат жойларида, тўй-маъракаларда нон исроф қилинмоқда, ундан тежамли фойдаланилмаётир.

Шаҳарнинг «Пахтазор», 4, 5-микрорайонларида ҳар куни кўплаб нон ва нон маҳсулотлари чиқинди солинадиган яшчикларга чиқариб ташланаётганини кўриб бепарво қолиш мумкин эмас. Нега бу ҳолни тартибга солиб бўлмайди? Бу ҳолга бир томондан меҳнатнинг қадрига етмаслик, гоҳо бойваччалик кайфияти сабаб бўлса, иккинчи тарафдан тайёрланган нонларнинг сифати пастлиги ҳам исрофгарчиликка олиб келмоқда. Сир эмас, нон яхши пишмаган, таъми шўр ёки паст бўлса хуш кўриб ейилмайди, оқибатда чиқитга чиқади.

Шаҳар озиқ-овқат савдосига қарашли 10-магазин сотувчиси С. Паттиевнинг таъкидлашича, бугун олинган 50 та плюшканинг 40 таси куйган. 13 тийинлик патирнинг ҳам атрофи куйган. 12-магазин сотувчиси С. Холова ҳам патирнинг анча сифатсизлигини, натижада пештахтада туриб қолаётганини эътироф этди.

Ҳар иккала савдо ходими «Қаршихлеб» бирлашмасига қарашли нон заводини тилга олиб, маҳсулотлари харидорларни қаноатлантирмаслигидан нолишди. Гап нимадалигини аниқлаш учун заводга йўл олдик.

Бир пайтлар область маркази аҳолисини таъминлаб турган нон комбинати 1982 йили шаҳарнинг қуйи қисмида қурилган янги бинога кўчирилди. Бу ерда бош корхона цехлари билан ёнма-ён «Қаршихлеб» бирлашмаси ҳам жойлашган бўлиб, у Таллимаржон, Баҳористон ва Муборакдаги бошқа нон комбинатларини ўзида бирлаштиради. «Қаршихлеб» бирлашмаси бош корхонасининг бир суткада 60 тонна маҳсулот тайёрлаш қуввати ҳали тўла ишга туширилгани йўқ. Сабаби — ҳозир суткасига чиқарилаётган 40 тонна нон шаҳар аҳолисининг эҳтиёжига етиб турибди. Корхонада нон-булка, қандолат маҳсулотлари тайёрлаш цехлари бўлиб, иш уч сменада ташкил этилган, 500 га яқин киши нон тайёрлашдек хайрли иш билан банд. Ўтган кварталда маҳсулотни реализация қилиш ва ишлаб чиқариш планлари ошириб бажарилди.

Албатта, сифатли, хушхўр нонлар тайёрлаш кўплаб омилларга боғлиқ. Буни фақат инженернинг ишчанлиги-ю, мастернинг елиб югуриши ҳал қилмайди. Бунда хамирга ташланадиган туз миқдоридан тортиб, машина ускуналарининг замонавийлиги, агрегатларнинг тўғри созланганлиги ҳам катта роль ўйнайди. Корхонада эса, очиғини айтганда, бу омилларнинг бирортасидан ҳам самарали фойдаланилмаяпти. Бу ерда ишга солинмаган имкониятлар ва резервлар анчагина. Бир сўз билан айтганда, юқори сифатли нон тайёрлаш имкониятлари бой берилпяти.

Бош инженер Петр Дмитриевич Бутовнинг очиқ эътироф этишича, корхона янги бинога кўчиб келди-ю, лекин ҳеч бир нарса янгиланмади. Бу ердаги аппаратларнинг ҳаммаси маънавий жиҳатдан бутунлай эскирган. Шу туфайли конвейерда тез-тез узилишлар бўлиб турибди. Электр таъминотида ҳам тўхталишлар рўй беряпти. Бунинг устига ҳар доим ҳам сифатли ун келавермайди. Буларнинг ҳаммаси маҳсулот сифатига таъсир этяпти. Устига-устак комбинатда қўл кучи билан бажариладиган ишлар кўп.

— Оддий механизм— дозатор йўқ, — дейди сифат бўйича инженер Р. Абдуллаева. — Дозатор хамирга солинадиган туз, ун, шакар миқдорини белгилаб автоматик тарзда солинишини таъминлайди. Биз эса буларни қозонга челаклаб ағдарамиз.

— Вентиляциялар ишламайди,— дейди касаба союз комитетининг раиси Р. Мусулмонова, — «Промвентиляция» бирлашмасидан келиб уч марта созлашди, барибир ишламаяпти. Натижада цехлардаги иш шароити оғирлашяпти.

Слесарь Неъмат Аҳадов эҳтиёт қисмлар етишмаслиги ҳақида куйиниб гапирди.

Бу камчиликлардан кўз юмиб бўлмайди, албатта. Шу билан бирга қўл қовуштириб ўтираверииш ҳам асос бўла олмайди. Корхонада эса лоқайдлик кайфияти кучли. Жон куйдирмаса ҳам бўлар эмиш... Корхона фаолиятидаги айрим мисоллар эса астойдил ҳаракат қилинса, кўпгина масалаларнинг ечимини топиш мумкинлигини кўрсатиб турибди. Яқинда унни қопсиз сақлашга ўтилди, оби нон цехига ун автоматик тарзда кела бошлади. Бу эса 36 кишини қўл меҳнатидан озод қилди.

Цехларни айланиб, одамлар билан суҳбатлашдик. Улар мутахассислар, раҳбарлар цехларда кам бўлишини, ишлаб чиқариш жараёни билан кам қизиқишини айтишди. Уларнинг айтишича, ҳатто мастер ҳам сменанинг бошида бир кўринади-ю, кейин уни тутиб бўлмайди. Цехларда унумли меҳнат қилиш учун шароит яратилган эмас.

Яқин-атрофда на сартарошхона, на маиший хизмат кўрсатиш комбинати бор. Бирлашмада малакали кадрлар етишмаётир. Областдаги ҳунар-техника билим юртларининг бирортасида ҳам бу соҳа мутахассислари тайёрланмайди.

Кўриниб турибдики, Қарши шаҳридаги нон комбинатида тайёрланаётган нонлар сифатини яхшилаш учун кўп меҳнат сарфлаш, изчил иш олиб бориш керак. Шаҳар партия, совет ташкилотлари бу масалага эътиборни кучайтириши, актив ташкилотчилик ишлари олиб боришлари лозим.

Ҳ. САТТОРОВ,
«Қашқадарё ҳақиқати» мухбири.
М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Сел олган жойда

Наманган областининг шимолий районларида дўл аралаш кучли жаладан кейин тоғ қияликларида сел оқими вужудга келди. Юз берган табиий офат Косонсой, Янгиқўрғон, Чортоқ районларининг хўжаликларига жиддий моддий зарар етказди. Пахта далалари, етилиб турган сабзавотлар барбод бўлди. Боғлар ва узумзорларга путур етди.

Табиий офат юз берган жойларда зудлик билан штаблар тузилди.

Суратларда: 1. 27-қишлоқ ҳунар-техника билим юрти талабалари табиий офат юз берган жойда тартиб ўрнатишмоқда. 2. Бу ер ям-яшил пахта далалари эди.

А. КОВТУН фотолари (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПРОКУРАТУРАСИ:

— Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхозда яшовчи Н. Жабборованинг аризаси текширилди. Район марказий касалхонасида режимнинг бузилиши масаласи район партия комитети бюросида муҳокама қилиниб, бош врач Э. Ориповга виговор, бош врачнинг даволаш ишлари бўйича ўринбосари Виноградовага эса қаттиқ виговор берилди.

Тошкент область соғлиқни сақлаш бўлими буйруғи билан бемор А. Виноградовни физиотерапия кабинетига асоссиз равишда ётқизганлиги ва касалхона режими сақланиши устидан назоратни бўшаштирганлиги учун неврология бўлими мудири Г. Султонова лавозимидан бўшатилди. Шунингдек, бош врач ўринбосари Виноградова, туғуруқхона мудири Ҳасановалар ҳам вазифаларидан бўшатилдилар, даволаш-диагностика жараёни устидан назоратни таъминламаганлиги учун бош врач Э, Ориповга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди.

ОЛТИНКЎЛ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Райондаги 28-ўрта мактаб ўқувчилари қишлоқ хўжалик ишларига жалб этилаётганлиги тўғрисидаги хат текширилди. Ҳақиқатан ҳам мактабнинг ўқув-ишлаб чиқариш бригадаси ишларига унга тааллуқли бўлмаган ўқувчилар ҳам олиб чиқилганлиги маълум бўлди. Шунингдек, райондаги айрим мактабларда ҳам шу сингари камчиликларга йўл қўйилганлиги аниқланди.

Район халқ маорифи бўлимининг кенгайтирилган кенгашида ўқувчиларни қишлоқ хўжалик ишларида иштирок этиши ҳақидаги масала муҳокама қилинди. 28-ўрта мактаб директори М. Низомов ва директорнинг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари Маматқуловлар қаттиқ огоҳлантирилдилар. Шунингдек, бир қатор мактаб директорлари ҳам огоҳлантирилдилар.

Район партия комитети, район халқ маорифи бўлими ва райондаги хўжалик раҳбарларига ўқувчиларни қишлоқ хўжалик ишларига жалб қилмаслик, улар учун етарли ўқиш ва дам олиш шароитлари яратиб бериш вазифалари топширилди.

БОЛЬШЕВИК РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— Райондаги Карл Маркс номли колхоз машина-трактор парки мудири Э. Усанов устидан ёзилган шикоят хат район халқ контроли комитети томонидан текширилди. Аризада кўрсатилган фактлар асосан тасдиқланди.

Ушбу масала район халқ контроли комитетида кўриб чиқилиб, Э. Усанов вазифасидан четлатилди.

Хизматчилар иши устидан назоратни сусайтиргани учун колхоз бош инженери С. Турдиниёзов яқиндан бери ишлаётганлиги эътиборга олиниб, унга камчиликлар кўрсатиб ўтилди.

МОСКВАДА ИЖОДИЙ ҲИСОБОТ

• *Гастроллар*

Илгари хабар қилганимиздек, Тошкентдаги М. Горький номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли Давлат академик рус драма театри коллективи Ватанимиз пойтахти — Москва шаҳридаги ўз гастролларини «Зинуля» спектакли билан бошлади. Тошкентлик санъаткорларнинг бу ижодий ҳисоботи М. Горький номидаги машҳур Москва бадиий академик театри саҳнасида ўтмоқда.

— Биз пойтахтга энг яхши асарларимизни келтирганмиз, — дейди Тошкент театрининг бош режиссёри Вячеслав Гвоздков. — Москваликлар, пойтахт меҳмонлари бизнинг чиқишларимизни қизғин кутиб олмоқдалар. Спектакллар томошабинлар билан лиқ тўла залда намойиш этиляпти. Бу нарса бизларни, спектаклда иштирок этаётган барча артистларни руҳлантирмоқда. Тошкентлик ҳар бир санъаткор гастроль муваффақиятли ўтиши учун, спектаклларимиз талабчан москвалик томошабинларга ёқиши учун қўлидан келган барча ишни қилмоқда.

Драматург, СССР Давлат мукофоти лауреати Александр Гельман ЎзТАГ мухбирига шундай деди:

— Тошкент театри гастроли менинг пьесам билан бошланганлигидан хурсандман. Постановка менга жуда ёқди. Уни энг яхши постановкалардан бири деб ҳисоблайман. Бош ролни ижро этган артистка Надежда Жарикованинг маҳоратини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. У муаллиф фикр-ўйларини чуқур тушунган ҳолда енгил, очилиб-сочилиб ўйнамоқда. Актриса қурилишда айнан ишловчи, ҳалол, виждонли, принципиал, муросасиз қиз образини тўлақонли яратишга муваффақ бўлган. Бутун спектакль динамик равишда ривожланиб боради. У фикр туйғулар қарама-қаршилиги асосига қурилган. Унинг энг асосий ютуғи бугунги кун мақсадларига бўйсундирилганлигидадир. Бунга ҳамма ҳам эришавермайди. Чунки, пьесанинг ёзилганига олти йил бўляпти. Бу даврда ҳаётимизда кўп нарса ўзгарди. Режиссёр талқини ҳам ниҳоятда қизиқарли. Буларнинг ҳаммаси учун мен театрдан қизғин миннатдорман.

Пермлик ишчи Михаил Пимушиннинг фикрига қулоқ солинг:

— Мен Москва орқали ўтиб кетаётган эдим. Тошкентликлар санъати билан танишишга қарор қилдим. Ахир, бундай имконият яна қачон бўлади?.. Мен саҳнада рўй бераётган воқеаларни зўр ҳаяжон билан кузатиб бордим. Шу воқеалар ичида ўзим ҳам қатнашаётгандек бўлдим. Демак, театр ўз мақсадига — томошабинларни актёрлар билан бирга ҳаяжонлантиришга эришган. Менимча, спектакль қизиқарли, жанговар, ўткир чиққан. У мамлакатимизда рўй бераётган ўзгаришларнинг зарурият эканлигини чуқур тушунишга ёрдам беради.

Суратда: (чапдан) театр бош режиссёри В. Гвоздков билан драматург А. Гельман.
Б. Юсупов фотоси (ЎзТАГ).

ТЎЛҚИН КЎПИКСИЗ БЎЛМАЙДИ

Қрим татарлар группасининг Москвада бўлиши хусусида

МЕНИНГ олдимда телеграмма ва хатлар. Улар қрим-татарлар яшаб, меҳнат қилаётган Ўрта Осиёдан, Қримдан, Краснодар ўлкасидан ва бошқа жойлардан келган хабарлардир. Ана шу жойларда юксак давлат даражасида комиссия тузилганлиги тўғрисидаги ахборот мамнуният билан кутиб олинди. Бу комиссияга масалаларнинг бутун комплексини кўриб чиқиш топширилган. Кўпгина шаҳарлар ва қишлоқларда бўлиб ўтаётган йиғилишларда мураккаб масалаларни ҳал этишга амалий равишда ва жиддий ёндашиш ҳақида, Қримда вужудга келган реал вазият тўғрисида, давлат комиссиясининг иши учун муайян вақт зарурлиги ҳақида гапирилмоқда. Тўла ошкоралик ва рўй-ростлик шароитида ўтаётган ана шу йиғилишларда одамлар вазиятга тушуниб муносабатда бўлмоқдалар ҳамда вазминлик ва масъулият билан иш тутишга даъват этмоқдалар.

— Тошкентда мени пойтахтга юборган кишилар ҳузурида ҳисобот бераётганимда, — дейди ўқитувчи Рефат Гоженов, — уларнинг ғоят кўпчилиги биз ҳукуматнинг куч-ғайратларини қатъий ва осойишта қўллаб-қувватлашимиз керак, деган фикрга қўшилди. Аммо худди ўша митингда ғаламис ҳам бор экан. Уни экстремистларнинг кичик бир группаси юборган бўлиб, ана шу экстремистлар маъмурлар билан ҳамкорлик қилишдан бош тортмоқдалар, бемаъни сиёсий талаблар қўймоқдалар ва чет элдан «ёрдам» олишни очиқдан-очиқ ёқлаб чиқмоқдалар. Бу кимса Нариман Кадиров бўлиб, у гўё уларни алдашаётганига одамларни ишонтиришга уриниб кўрди. Бироқ эҳтиросларни ўт олдиришга муваффақ бўла олмади. Иғвогарни ҳайдаб юборишди ва уни кимлар юборган бўлса, ўшалар олдига жўнаб қолишини сўрашди.

Тошкентда мана шундай воқеа юз берди. Аммо буни ачинарли тасодиф ёки айрим гражданлар ўзини тута билмаслигининг ғайри-табиий кўриниши, деб ҳисоблаш керак эмас. Тўлқин кўпиксиз бўлмайди. Гражданлик нуқтаи назаридан фақат шахсий, ғаразли манфаатларнинг умумий йиғиндисидан ошмайдиган юкни тортувчи кимсалар ҳамиша тўлқин юзига қалқиб чиқади.

Масалан, яқинда асосан Краснодар ўлкаси аҳолисидан бир группаси Москвада пайдо бўлди. Бу группа ўзини қрим-татар халқининг бирдан-бир ва мухтор вакили, деб эълон қилиб ғаламисликдан иборат шиорлар остида ошкора намойишларни ўтказиб, давлат ва партия органларига ультиматум тарздаги петицияларни юбора бошлади, чет эл журналистлари учун матбуот конференциялари деб аталмиш конференцияларни ҳамда ҳукумат комиссияси кўриб чиқаётган масала теварагида эҳтиросларни ўт олдиришга мўлжалланган бошқа ножўя ҳаракатларни ўтказа бошладилар.

Решат ва Мустафо Жемилевлар ва уларга яқин бир қанча шахслар шу группани йўлдан оздиришга уринмоқдалар. «Вакиллар кўп» қилиб кўрсатиш мақсадида шошилинч равишда ёшларнинг ва ҳатто, болали аёлларнинг группаларини жўртта етказиб келтиришди. «Ташаббускор группа» Москвадаги танишларининг квартираларига ўрнашиб олди, ана шу танишлар ғаламислар ролини бажариб, айрим ҳаддан ташқари «ишонувчан» чет эл мухбирлари орқали ҳақиқатга мутлақо тўғри келмайдиган ахборотни юбориб турибдилар, оқибат натижада эса ўртага қўйилган масалаларни осойишта вазиятда кўриб чиқишга халақит қилмоқдалар.

Бир неча марта судланган Решат Жемилев, ўзини ёзувчи деб атаётган Эскандер Фозилов ва беморларни ташлаб кетган врач Фуат Аблямитов, одамларнинг миллий туйғуларини эрмак қилиб ўйнаб, маъмурлар кўраётган чоралар тўғрисида уларни нотўғри хабардор қилиб, пойтахтга келган одамларни Москва кўчаларига олиб чиқдилар. Ана шу одамлар ўз сафларида бу «учовлон»ни топиша олмаганида жуда ажабландилар. Жемилев «ГУМ марказидаги фонтан ёнида» бўлган, қолган иккитасини эса кейинчалик уларнинг айтишича, тўсатдан «қаттиқ бош оғриғи тутиб қолган» экан...

Экстремистларнинг гиж-гижларидан асаблари ниҳоятда таранг бўлган аёллар ва ёшлар петициялар ва норозиликларга итоатгўйлик билан имзо чекмоқдалар. Улар нимадан ғазабланмоқдалар? ТАСС ахборотида айтилган ҳақиқатдан ғазабланишаяптими? Лекин, ўтган ишга саловат. Тарихни ҳеч қанақасига ўзгартириш мумкин эмас. Буржуа миллатчиларининг немис-фашист босқинчилари билан ҳамкорлиги фактлари ҳаммага маълум, худди шунингдек қрим-татарлар ёппасига кўчирилганлигининг адолатсизлиги ҳам барчага маълум. Бироқ «вакиллар» ўз ватандошларини, турли миллатга мансуб совет гражданларини, шу жумладан қрим-татарларни, Қизил Армиянинг ярадор ва асирга тушган жангчиларини қириб ташлашда бевосита қатнашган айни сотқинлар эслатиб ўтилганлигини ўзининг бутун халқини ҳақоратлаш, деб баҳоладилар. Эски гаплар бу! Ошкоралик даврида ярим ҳақиқат бўлмаслиги керак. Тарихни ўз дидига мослаб ва ўз билганича ўзгартиришга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Аммо Жемилев ва унинг баъзи йўлдошлари истаётганидек аблаҳлар билан ҳалол кишиларни аралаштириб юбориш учун ҳеч кимга йўл қўйилмайди.

Мамлакат ҳамма нарсани билади ва унутгани йўқ. Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони Султон Аметхонни, қаҳрамонлардан Абраим Решидов, Тайфуқ Абдул, Сейтинафи Сеитвелиев, Узеир Абдурмановни унутгани йўқ ва улар хотирасини эъзозламоқда. Шуҳрат орденининг тўла нишондорлари Сеит-Неби Абдурамановни, Леонид Велиляевни, генераллардан Абляким Гафаров ва Исмоил Булатовни унутгани йўқ. Тилларда достон бўлган совет разведкачиси, Қримда фашистларга қарши яширин группанинг ташкилотчиси ва раҳбари, гестапо зиндонларида ҳалок бўлган ҳамда вафотидан сўнг жанговар орден билан мукофотланган Алиме Абденнановани халқ ҳеч қачон унутмайди. Умумий сафда ўзининг социалистик Ватанини ҳимоя қилган қрим-татарларнинг бошқа минглаб шонли номларини унутмайди.

Халқ ва мамлакат Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — Э. Алиев, Д. Зинабатдинов, М. Чачининг ҳамда бошқаларнинг номларини ҳурмат ва ифтихор билан тилга олади. Худди шунингдек, кўпгина қрим-татарлар — академикларнинг, депутатлар, республика органлари раҳбарларининг, партия ва совет ходимларининг, ишлаб чиқариш илғорларининг, ёзувчилар, олимлар, маданият ва санъат арбобларининг номларини ҳам ҳурмат ва ифтихор билан тилга олмоқдалар.

Лекин биз Жемилевнинг Нью-Йоркдаги «маънавий биродарлари»ни ҳам биламиз. Булар орасида собиқ «Азад Қрим» деб аталган фашистпараст газетчанинг чобуққалами Мемет Муединов бор. Эндиликда унинг исми Севдияр бўлиб қолган. «Правда Востока» газетаси илгари бу ҳақда ёзган эди. Жемилевнинг «маънавий биродари» ва фашистларнинг бошқа гумашталари «минг йиллик «рейх»нинг ғалабасини ёқлаганликлари ва 1942 йилда Гитлерни «халқларнинг большевизмдан буюк халоскори» деб табриклашган эди. Жемилев унга, «биродарига» 70 ёшга тўлиши муносабати билан табрик телеграммаси юбориб «умумий мақсадлар»га эришишда ялтоқланиб умид билдирган эди. Бу мақсадлар, Жемилев бугун ҳам баъзи масалаларни дастак қилиб олиб ва миллатлараро адоват ҳамда эҳтиросларни ўт олдиришга уриниб эришмоқчи бўлаётган мақсадлар эмасмикан.

Чет эл агентликларининг хабарларидан кўринишича, уддабурон «ташаббускорлар» мунтазам суратда Григорьянц ва Сендеров деган кимсаларнинг квартираларига биқиниб олишмоқда. Шовшувга айниқса ўч бўлган чет эл мухбирларининг тор доираси ана шу квартираларга йиғилади. Ана шундай яширинча «матбуот конференциялари»дан ҳар куни қрим-татар гражданларнинг энг юқори партия ва совет органларининг вакиллари билан суҳбатлари тўғрисидаги бузиб кўрсатилган маълумотлар, қрим-татарларнинг турмуши ҳақидаги уйдирма бўҳтонлар, ғаразгўйликдан иборат баёнотлар, раддиялар ва ҳоказолар Ғарбга юбориб турилади. Эндиликда яна ҳам равшан бўлишича, ана шу сохта бошлиқларни татар халқининг тақдири унча ташвишлантираётгани йўқ, уларни ҳаммадан кўра кўпроқ жанжал чиқариш имконияти, ғояси, Совет Иттифоқида содир бўлаётган хайрли жараёнларга халақит қилишда Ғарбдаги баъзи доираларга ёрдам бериш иштиёқи қизиқтирмоқда.

Тузилган ҳукумат комиссиясига тазйиқ ўтказиш йўлидаги уринишлар масалани кўриб чиқишни мушкуллаштиради, холос. Бу ҳақда айтиб ўтилган эди. Ҳозир экстремистлардан ўзларини қатъиян четга олаётган кишиларнинг ҳаммаси буни жуда яхши тушунмоқдалар. Масалан, юртдошлари ўртасида ҳурмат қилинаётган Муксим Османов чет эл ваколатхоналарига ҳар қандай мурожаатларни қаттиқ қоралаб, бу масалани мамлакатимизнинг фақат ички масаласи, деб ҳисоблаётганлиги Қрим аҳолисига маълум.

Бир ҳовуч экстремистлар ошкоралик ва демократияни рўкач қилиб, уларнинг фикридан фарқ қиладиган фикрни билдираётган кишиларнинг оғзини ёпаяптилар, деса бўлади. Партия ва ҳукумат кўраётган чора-тадбирларни одамларга ҳаққоний сўзлаб бераётган халқнинг софдил вакилларини психологик тазйиқ ва таъқиб этишнинг ўткир методларини ишга солиб, Москвадан ҳайдаб юбормоқдалар. Масалан, кўпчиликка ҳеч сўзсиз бўйсунишни қатъий талаб қилмоқдалар. Лекин қандай «кўпчиликка»? Жемилев ўз теварагига тўплаган ўша «кўпчиликка» сўзсиз бўйсуниш керак эмиш. Фарғона водийси аҳолисидан бир группасини Москвадан шундай ҳайдаб юборишди. Сейран Усеиновнинг хати қрим-татарлар орасида қўлма-қўл бўлиб юрибди. Ҳозир Москва майдонларида ошкоралик тўғрисида ҳаммадан кўра қаттиқроқ бақириб-чақираётган кимсаларнинг ўзи уни ва бошқа софдил гражданларни овоз бериш ҳуқуқидан маҳрум қилишга уринган эдилар.

Аммо ҳақиқатни одамлардан яшириб бўлмайди. Ҳали яқиндагина ўзининг яқин кишиларига Москвага боришга оқ йўл тилаб қолган кишиларнинг баъзилари ҳам ҳамма ишга бош-қош бўлаётган экстремистлар тўдасининг, юмшоқ қилиб айтганда хунук фаолияти тўғрисида хабар топиб қариндош — уруғларидан дарҳол уйга қайтишини ва ўз халқини шарманда қилмасликни талаб этмоқдалар. Пойтахтга кўпдан-кўп ғазабнок хат ва телеграммалар кела бошлади. Марказий Комитетга келмоқда, газеталарга келмоқда.

«Унча катта бўлмаган группа Москвага борган қрим-татарларни халқимизга иснод келтирувчи ғайриқонуний ҳаракатлар қилишга гиж-гижламоқда. Улар ёрдам сўраб Ғарбга мурожаат қилишга уринмоқдалар, миш-мишларни тарқатмоқдалар, қрим-татар масаласини ҳал қилишда партия ва ҳукумат кўраётган чора-тадбирларга нисбатан одамлар ўртасида шубҳа-гумон ва ишончсизлик уруғини сочмоқдалар. Қрим-татар вакиллари Ўзбекистоннинг меҳнат коллективларида партия органлари билан биргаликда ўтказаётган митинглар ва йиғилишларда экстремистларнинг хатти-ҳаракатлари қораланмоқда», — бу хат қрим-татарларнинг кўпчилиги яшаётган Ўрта Осиёдан келган. Улар проблеманинг мураккаблигини англаб, вазминлик қилмоқдалар ва масъулият билан иш тутмоқдалар.

Экстремистлар осойишталикка ҳамда дўқ-пўписа ва иғвогарликсиз мулоқотга даъват этаётганларга қарши бошлаган туҳмат-бўҳтон кампанияси тўғрисида коммунист, қрим-татарлар ўртасида эътироф этилган баобрў кишилардан бири — журналист Тимур Доғжи ўзининг очиқ хатида ҳаммадан кўра яхшироқ гапларни айтди, деса бўлади. У бутун халқ номидан вакиллик қилиш ҳуқуқини ўзбошимчалик билан олишга уринаётган кимсаларни «Жемилевлар компанияси» деб атайди. Наҳотки, ўзларининг ҳаддан ортиқ муддаоларини қондириш учун бошқаларга туҳмат қилиш керак бўлса, деб савол беради у. Доғжининг ўзигагина эмас, Самарқанд университетининг муаллими Роллан Кадиевга ва бошқа кўпгина совет гражданларига ҳам туҳмат тоши ёғдирилди. Лой чаплаш, уларга шубҳа ва ишончсизлик туғдириш мақсадида улар ҳақида қанчадан-қанча бўлмағур гаплар айтилди. Доғжи Фарғона водийсида маъмурлардан уни ...Ғарб билан алоқада эканлиги учун қамаб қўйишни талаб қилиб, шубҳали шахслар бирданига имзо тўплай бошлаганликларини эслайди. Иғвогарларнинг разил услубидан бошқа нарса эмас бу! Ҳозир «Жемилевлар компанияси» мактаб ўқитувчиси Рефат Гоженов, инженер Иззет Изетдинов ҳамда бошқаларнинг ҳалол ва виждонли эканликларига одамларда шубҳа туғдириш учун улар тўғрисида ҳар хил бўлмағур гапларни тўқиб чиқармоқда. Жемилевлар кимнинг тегирмонига сув қуймоқдалар? — деб савол беради Тимур Доғжи.

Халқ, деб ёзади у, Москвага ҳамиша энг яхшиларнинг яхшиларини: коммунистларни, ишлаб чиқариш илғорларини, уруш ветеранларини, Совет Иттифоқи Қаҳрамонларини юборган. Бир неча марта судланган Мустафо Жемилевни халқ вакили этиб номзод қилиб кўрсатган Фуат Аблямитовга ҳам тушунмай қолдим, деб ёзади Доғжи. Судланганлик биз учун қачондан буён обрў-эътиборли бўлиб қолди? — деб ҳаққоний дарғазаб бўлади Доғжи.

Жавоб шу саволларнинг ўзида эмасмикан?

Тимур Доғжи ўзининг очиқ хатида қрим-татарларга мурожаат қилиб шуни эслатади: «Мамлакатда чинакам революцион жараёнлар содир бўлаётган бугунги кунда биз жуда ҳушёр бўлишимиз, иғвогарликларга учмаслигимиз керак... Шу масъулиятли пайтда проблемамизга қандайдир душманлик, антисовет, ислом тусини беришга уриниш — қрим-татарларга доғ тушириш, масаламизнинг ижобий ҳал этилишини хавф остида қолдириш демакдир».

Бир қанча хатларда одамлар: бизнинг ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларимиз мана шуларнинг ҳаммасидан нима учун четда қолмоқдалар? — деб сўрамоқдалар. Ҳаммага маълум бўлиб қолган кўпдан-кўп туҳмат-бўҳтон, гиж-гижлаш, ҳатто иғвогарликлар каби фактлар жамоат тартибини бузиш эмасми, ахир? Нима учун энди демократия ва қонунчилик ҳаддан ошиш каби кўринишлар олдида чекиниши керак экан? Менимча, бу саволлар мутлақо ҳақ саволлардир, аммо шундай бўлса-да, экстремистларни тартибга чақириш, ғаламисларни жиловлаш, уларнинг осойишта ва муфассал мулоқотга, бунинг устига миллий муносабатлар каби нозик соҳадаги мулоқотга путур етказишларига йўл қўймаслик, аввало, қрим-татарларнинг ўз иши, деб ўйлайман.

В. ПОНОМАРЕВ,
(«Известия», 30 июль).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ ТУЗАТИШИ

Газетанинг 28 июль сонида эълон қилинган «1987 йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планининг бажарилиш якунлари тўғрисида»ги ахборотда Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси ходимининг айби билан хатога йўл қўйилган. «Социал ривожланиш» ва халқ турмуш даражасининг ўсиши» бўлими олтинчи абзацининг бошланиши қуйидагича ўқилсин:

Аҳоли ижтимоий истеъмол фондлардан 3,6 миллиард сўмлик ТЎЛОВ ВА ИМТИЁЗЛАР олди, бу ўтган йилнинг биринчи ярим йилидагига нисбатан қарийб 6 процент кўпдир.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СССР Алоқа министрлиги

ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
1987-1988 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

АВТОМАТ ЭЛЕКТР АЛОҚА (электр алоқа системаси бошқарувчилари ихтисоси), КЎП КАНАЛЛИ ЭЛЕКТР АЛОҚА (алоқа иншоотларини монтаж қилиш ва жиҳозлаш ихтисоси), РАДИО АЛОҚА ВА РАДИО ЭШИТТИРИШ.

Институт кундузги, кечки ва сиртқи бўлимда автомат электр алоқа инженерлари, кундузги ва сиртқи ўқишда кўп каналли электр алоқа инженерлари, радиоалоқа ва радиоэшиттириш инженерларини тайёрлайди.

Институтга 35 ёшгача бўлган (кечки ва сиртқи бўлимда ёши чекланмаган), **ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширсалар қабул қилинадилар.**

ИНСТИТУТ ҚАБУЛ КОМИССИЯСИГА ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ТОПШИРИЛАДИ: белгиланган формада ариза, ўрта маълумот тўғрисида ҳужжат (асли), олий ўқув юртига кириш учун характеристика, 086/У формадаги медицина справкаси, 7 дона фотосурат (3х4 см), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (меҳнат стажига эга бўлганлар учун). Кўчирма корхона, муассаса раҳбари томонидан тасдиқланган бўлиши керак. Колхоз аъзоси эса колхоз правлениеси тасдиқлаб берган меҳнат дафтарчасидан кўчирма топширади. Унда берилган пайтдаги иш тўғрисида ёзув бўлиши керак.

Кечки ва сиртқи бўлимга кирувчилар булардан ташқари иш ва турар жойларидан справкалар олиб келишади.

Институтга етиб келгандан сўнг паспорт, ҳарбий билет (запасдаги ҳарбий хизматчилар), **чақириқ ёшидагилар эса рўйхатга олинганлик тўғрисидаги ҳужжатни шахсан кўрсатишади.**

Кундузги бўлимга кирувчилар касб майлини аниқлаш борасидаги суҳбатдан ўтишади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ: кундузги бўлимга — 6-20 август, сиртқи бўлимга 15 сентябргача бир неча потокда.

Кечки бўлимга 11 августдан 15 сентябргача.

Институтга кирувчилар математика (ёзма), **физика** (оғзаки), **рус тили ва адабиётдан** (иншо) имтиҳон топширадилар.

Рус тилини миллий мактаблар программасида ўрганган кишилар рус тили ва адабиётидан диктант топширадилар.

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан, ўрта ҳунар-техника билим юрти ёки ўрта махсус ўқув юртини имтиёзли диплом билан битирган кишилар битта — математикадан (ёзма) имтиҳон топширадилар.

Улар агар шу имтиҳондан «беш» баҳо олса қолган имтиҳонлардан озод этилади.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга кирувчилар учун бу қоида улар камида бир йиллик иш стажига эга бўлган тақдирда қўлланилади.

Ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжатда фақат «яхши» ва «аъло» баҳолари бўлган кишилар математика ва физикадан (ёзма) имтиҳон топширадилар. Шу имтиҳонларни топшириб камида 9 балл тўплаган абитуриентлар касбга оид суҳбатдан муваффақиятли ўтган бўлсалар учинчи имтиҳондан озод қилинадилар.

Институтга қабул қилиш 1987 йилда СССР Олий ўқув юртларига қабул қилиш қоидаларига асосан ўтказилади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Тошкент алоқа электротехника институти, шунингдек радиотехника ва электротехника мутахассисликлари бўйича марказий олий ўқув юртларига кирувчилардан ҳам имтиҳон олинади. Марказий олий ўқув юртларига Ўзбекистон мактабларини битирган ёшлардан танлаб олинади.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

Кундузги бўлимда 6 августгача, соат 9 дан 17.00 гача

Кечки ва сиртқи бўлимга 31 августгача, соат 14.00 дан 20.00 гача.

Адрес: 700084. Тошкент шаҳри, Е-84 алоқа бўлими, Энгельс кўчаси, 108-уй. Телефонлар 35-77-75 (кундузги бўлим), 35-10-52 (кечки ва сиртқи бўлим).

САМАРҚАНД ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ
1987 йил учун
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кундузги аспирантура: эпидемиология;

сиртқи аспирантура: кўз касалликлари, психиатрия.

клиник ординатура: болалар ЛОР касалликлари, болалар фтизиатрияси, социал гигиена ва соғлиқни сақлашни ташкил қилиш;

Стажёр тадқиқотчилар: фармакология, биохимия, патологик анатомия.

Ҳужжатлар қабул қилиш муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700000, Самарқанд шаҳри, Фрунзе кўчаси, 18-уй. Аспирантура бўлими.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси

ПОЛИМЕРЛАР ХИМИЯСИ ВА ФИЗИКАСИ ИНСТИТУТИ
вакант вазифага
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудир: Чирчиқ шаҳридаги экспериментал-технология лабораториясига — нозик органик синтез технологияси мутахассислиги бўйича (фан доктори ёки кандидати). **Конкурс муддати — 6 августгача.**

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700060, Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 74-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тил ва адабиёт институти коллективи филология фанлари кандидати, катта илмий ходим А. Жалоловга отаси

Абдураҳмон ЖАЛОЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР «Медицина» нашриёти коллективи нашриёт спорт адабиётлари редакциясининг мудири Н. У. Умаровга онаси

Рисолат ЮСУПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги раҳбарлиги, партия ва касаба союз ташкилотлари, маданий-оқартув муассасалари бошқармасининг етакчи инспектори Н. Г. Раҳматовага онаси

Фотима ГАЗИЗОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбекистон социал таъминоти» журнали редакцияси коллективи журналнинг бўлим редактори З. Умаровага отаси

Мирҳоди МИРПУЛАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *Тингланг, томоша қилинг*

31 июль, жума

Телевидение

МТ-I. 8.00 — «90 минут». 9.35 — Концерт. 10.05 — «Сайроқи майна». Бадиий фильм 11.25 — Дунё ва ёшлар. 12.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Компьютер билан диалог. 17.20 — «Чехарда». Бадиий фильм. 18.30 — Концерт. 18.45 Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.15 «Музика ва биз». 21.30 — Время. 22.05 — Телетомошабин ҳамроҳи. 22.40 — Танишинг, ёш кинематографчилар. 23.55 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.50 — Оналарнинг мактаби. 10.20 — Тарих сабоқлари. 11.05 — «Маугли». Мультфильм. 5-серия. 11.25 — «Анна Каренина». Бадиий фильм. 2-серия. 12.30 — Инглиз тили. 13.00 — «Болалик станциясидан чиққан поезд». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 15.10 ва 18.30 Янгиликлар. 18.45 — Саёҳатчилар клуби. 19.45 — Ворожцова чалади (флейта). 20.00 — Автокросс. Европа чемпионати. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 21.15 — Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 21.30 — Время. 22.05 — Классик музика шинавандаларига. 23.55 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.00 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Салом, кичкинтойлар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Ўринбосарлар улғаймоқда. 8.10 — Тонгги тароналар. 8.20 — Болалар учун фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Телефильм. 18.15 — Эртак бошланади. Фильм-спектакль. 18.50 — «Биосфера узра даҳшат». 19.30 — Ахборот. 19.50 — Ёдгорлик. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дўстларимиз тароналари. 21.30 — Время. 22.05 — «Чўпон қиз». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ритмик гимнастика. 20.50 — Совет Иттифоқи шаҳарлари. 21.30 — Время. Фрунзе. 22.05 «Рақиблар». Бадиий фильм.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада концерти. 9.30 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 10.15 — Болалар учун концерт. 11.15 — «Юность». 12.10 — Ўзбекистон бинокори. 13.00 — Чорводор. 13.30. — Музика, давр ва биз». 14.00 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Болалар учун эшиттириш. 18.15 — Табиатни муҳофаза қилиш — ҳар бир кишининг иши. 18.30 — Жаҳон халқларининг куйлари. 19.20 — «Огонёк». 19.40 — «Россия» рус халқ ансамблининг концерти. 20.50 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари: 33-21-43, 32-53-16, 32-53-18, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.